

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. 44103. Telephone: 431-6344

LIII. Lapkritis — November 20, 1968 Nr. 114

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

NIXONO POLITIKA

JO PAŽIŪROS Į SANTYKIUS SU SOVIETŲ SĄJUNGA

Rinkiminės kampanijos metu Richardas M. Nixonas turėjo paruošęs atsakymus į visus galimus klausimus. Milžiniška jų dauguma neleido manyti, kad jo išrinkimas būtų revoliucijos pradžia bet kurioje srityje. Pagaliau jo išrinkimas, tačiau demokratų daugumos palikimas ir Senate ir Kongrese, neduoda vilties, kad jis, jei norėtų, galėtų padaryti žymių pakeitimų.

To negalima užmiršti spekuliuojant apie galimą jo užsienio politikos liniją. Jis turės taip elgtis, kad atitiktų amerikiečių daugumos nusistatymui. Nixonui prikišama, kad jis neturįs tvirtų savo paties pažiūrų, kad jis jas keičia pagal reikalą. Ir sutinkant, kad čia gali būti tiesos, reikia kartu pridurti, kad tai nėra blogos ypatybės politikui. Atvirkščiai, jos būtinai reikalingos. Juk labai dažnai tai, kas atrodo esą visai tikra, ilgainiui paaiški kaip melas ar bent apsirikiimas.

Be to, išibėgėjusią politinę liniją yra nepaprastai sunku pakeisti. Pavyzdžiui, daug kalbama apie tai, kad JAV turi prisiemusios per daug išpa-reigojimų. Tai gali būti tiesa, tačiau kaip nuo jų atsirišti? Pasakyti, kad mums tokio ir tokio krašto likimas visai nerūpi? Tai būtų jo išdavimaskomunistinei pusei. Už tai labai sunku tikėtis radikalių pasikeitimų, vis tiek kas būtų išrinktas JAV prezidentu.

Nixono patarėjų užsienio politikos klausimuose kampanijos metu buvo 32 m. Richard V. Allen, Staford universiteto Hooverio instituto karo, revoliucijos ir taikos tyrinėjimui narys. Su juo pasikalbėjimą Nixono galimos užsienio politikos reikalais, paskelbė U.S. News & World Report lapkričio 18 d. Nr., kuris leidžia kiek spėti būsimos politikos liniją.

Reikia pastebėti, kad JAV jau turi 'nusistovėjusią' politikos liniją, kuria siekiama geriausių santykių su Sovietų Sąjunga. Ji išplaukė iš fakto, kad karas yra neįmanomas -- ergo, reikia ieškoti pastovios taikos. O tam reikalingos derybos.

Derybų ir pasitarimų su sovietais Nixonas ne tik žada nevengti, bet jų ieškoti. Tai koks gi skirtumas tarp jo ir demokratų kandidatų ir prezidentų? Atrodo, kad mažas, tačiau labai svarbus. Iš vienos pusės Nixonas, Miami konvencijoje dėkodamas už nominaciją, pareiškė, kad reikia eiti 'from an era of confrontation to an era of negotiation', atseit, iš konfrontacijos pereiti į derybų fazę. Iš kitos pu-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

sės tačiau Nixonas nori kalbėtis su sovietais iš 'jėgos pozicijų' kad sovietai suprastų jog jų pačių interesas reikalauja tam tikrų nusileidimų.

Trys pagrindinės temos bet kokiam pašneke siui su sovietais yra Vietnamas, Artimieji Rytai ir atominio apsiginklavimo lenktynių apvaržymas. Šiuo metu abi valstybės yra jau taip apsiginklavusios, kad abi turi galimybių sunaikinti viena kitą. O jei taip, kam dar didinti arsenalą? Nixono pažiūra, atrodo, čia yra tokia, kad arsenalo didinimas gal ir yra nereikalingas, nors ir svarbu išlaikyti jo pranašumą, tačiau kiekvieną dieną technikoje yra padaroma pažanga ir todėl yra labai svarbu daugiau dėmesio skirti karo technikos tyrinėjimui negu iki šiol. Nixonas su sovietais nori derėtis jais nepasitikėdamas, ir tai labai svarbu.

Antras skirtumas tarp dabartinės administracijos ir būsimos gali būti santykiuose su sąjungininkais. Mat, kalbant su sovietais visados pasireiškia tendencija patiems susitarti dėl viso pasaulio, o tai kelia sąjungininkų nepasitenkinimo ir nepasitikėjimo. Už tat vienu iš svarbiausių Nixono užsienio politikos siekių bus geresnių ir nuoširdesnių santykių atstatymas su Europos sąjungininkais, su NATO. Sovietų veržimasis į Viduržemio jūros sritį paliečia daug bendrų Vakarų interesų, kurių gynimui būtų reikalinga didesnė vienybė.

Ta proga malonu pastebėti, kad bent paties Richard V. Allen'o nuomone, dabartinė Maskvos politika nėra carų politikos tęsinys, kaip kad daugelis Amerikos liberalų aiškina. Tiesa, ir carai siekė įtakos Vi-

duržemio jūroje, tačiau jie tai darė savo saugumo ir prekybos sumetimais, nes jų ekspansija buvo ribota, susijusi su rusų tautos interesais. Sovietų ambicijos tačiau yra neribotos.

Nerimo kelia ir dabartinių sovietų valdovų sudėtis. Atrodo, kad vis didesni ir didesni pas juos žodį gauna kariai. Paties politbiuro 190 narių vidutinis amžius viršija 60 metų. Tie du faktai verčia manyti, kad Maskvos politika artimiausioje ateityje bus gana pastovi, t.y. ji ir toliau sieks, kur tik galės, išsigalėti. Jei Nixonas turės tai galvoje, jis galės rasti ir teisingą atsakymą. Didesnis griežtumas jam gali daugiau padėti negu pakenkti.

PRIPAŽINO, KAD AMERIKOJE GERIAU NEGU KOLCHOZUOSE

Vilniuje leidžiamieji žurnalai dabar kartais ima ir paskelbia žinių iš užsienių spaudos, nors partijos ortodoksai dar ir dabar į tokius dalykus žiūri nelabai padrąsinačiai. Žemės ūkis š. m. 8 nr. papasakojo kaitką iš Amerikos "Journal of Dairy Science" 1967 m. 50 nr. Tarp ko kita, ten pasakyta, kad "atskirose JAV bandose vidutiniški išmilžiai iš karvės jau viršija 9000 kg." Kitur minimi išmilžiai 5400 kg, arba 6855...

Kolchozinės sistemos gyvėjai didžiujasi, kad kolchozinės karvės duodančios jau per 3000 kg. pieno per metus, ir įtikinėja, kad tik kolchozuose esą galima pasiekti tokių rezultatų. Bet štai ėmė ir atskleidė Amerikoje pasiekiamus išmilžius. O juk Amerikoje nėra kolchozų... (ELTA)

Korpi Neo-Lithuania Chicagos skyriaus metinėje šventėje lapkričio 9 d. į senjorus buvo pakelti 15 korporantų. Jaunimo Centro salė, kur vyko minėjimas buvo pilnutėlė korporantų ir svečių. Viršuje viena naujai pakeltųjų į seniores Irena Eidenaitė davusi priesaiką bučiuoja Korpi Neo-Lithuania vėliavą. Daugiau nuotraukų iš šventės 5 puslapy.

ALYTUS -- RUSŲ KOLONIJA

Alytus šiuo metu tampa vienu iš ryškiausių rusų kolonizacijos Lietuvoje pavyzdžių.

-- "Dzyvų dzyvais" vadiną dabar senieji dzūkai visa tai, kas dedasi žilojoje jų sostinėje, -- rašo Komjaunimo Tiesos korespondentas (lapkr. 3).

-- Miestą, prieš kurį laiką planuotą paversti pietų Lietuvos kurortu, šiandien sunku beatpažinti. Ne, ne kurortu buvo lemta tapti Alytui, o stambiausiu Dzūkijoje pramoniniu centru, pirmuoju respublikos regionaliniu centru. Stambiausi Pabaltijyje medvilnės ir mėsos kombinatai, buitinių šaldytuvų, gelžbetoninių konstrukcijų ir neaustinio pluošto gamyklos, geras susisiekimas Nemunu, geležinkelio ir asfaltuotais keliais, matyt, nemaža dalimi ir bus apsprendę pramoninę Alytaus ateitį. Štai kodėl paseno šiandien ankstesnis miesto skirstymas į pirmąjį ir antrąjį. Ten, už kelių kilometrų nuo miesto, kur ties kryžkele ant kalno puikuoja didžiulė rodyklė "Pramoninis rajonas", auga naujas Alytus, trečiasis...

Viso to reikšmė toli gražu ne vien nuostolis romantiškiems gamtos grožio mėgėjams. Daug rimtesnė reikšmė pasakyta tolesniame korespondento pabrėžime:

-- Šis, trečiasis (Alytus) ir pradėjo garsinti senąją dzūkų sostinę ne tik mūsų respublikoje, bet ir visoje šalyje (suprask, visoje Rusijoje. E.), iš kur traukia šiandien į respublikinę sparčiąją statybą komjaunimo pasiuntiniai...

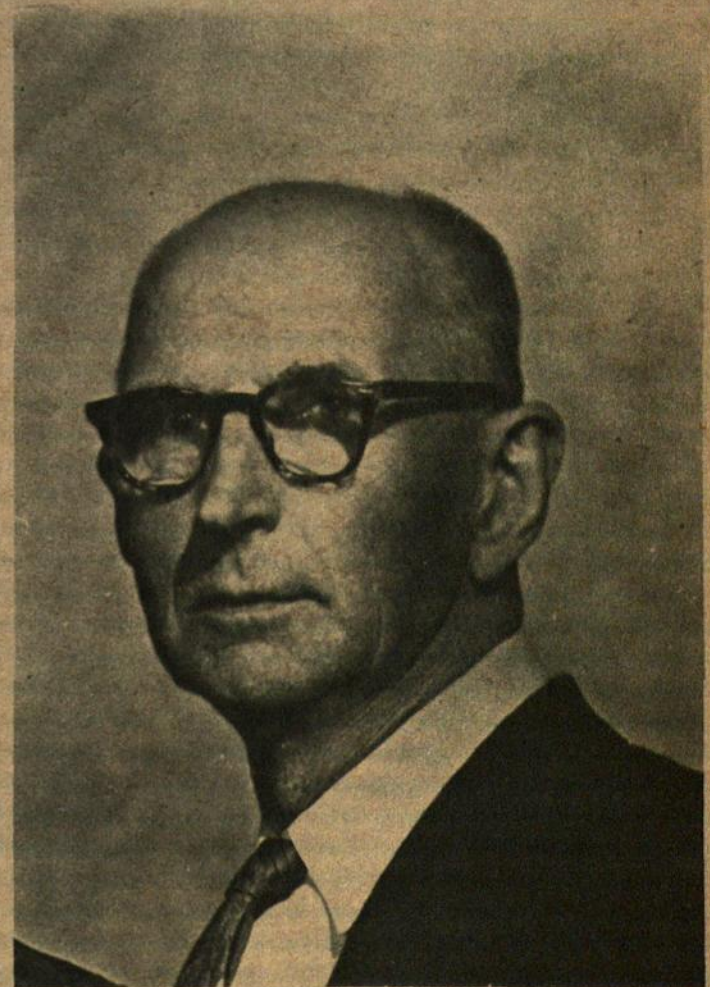
Taigi, "komjaunimo pasiuntiniai" keliolika metų "traukė" į Kazachstaną ir kitas tolimas "visos šalies" vietas. Dabar ta "šalis" atsilygina: iš jos visų pakraščiu surinkti kiti "komjauni-

mo pasiuntiniai" traukia į dzūkų sostinę... Ir traukia nemažais kiekiais:

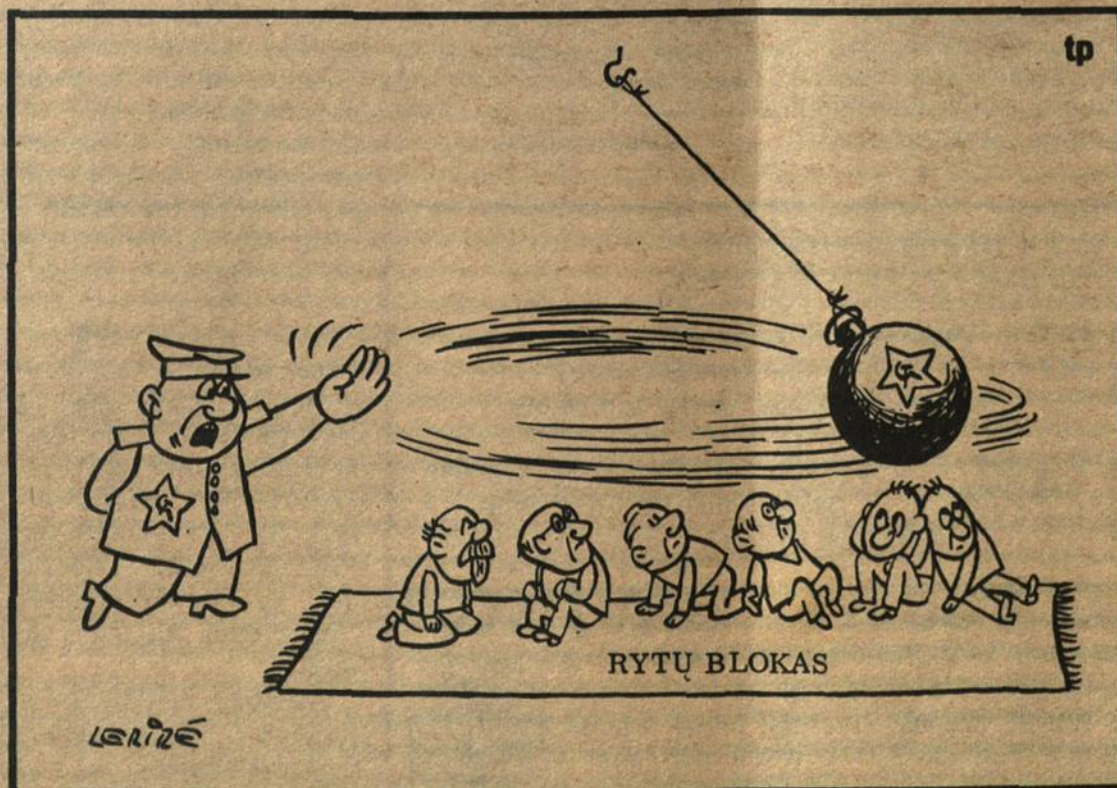
-- Jei dar 1966 metų vasarą mieste tebuvo 18 tūkstančių gyventojų, tai šią vasarą čia gyvena jau apie 25 tūkstančius. O įgyvendinus šį drąsų pirmo regionalinio centro sukūrimo eksperimentą, Alytus žada iki 120-ties tūkstančių paugėti...

Nei iš Dzūkijos, nei iš visos Lietuvos per trumpą laiką tiek žmonių neperšikels. Šimtas tūkstančių naujų gyventojų sugūžės "iš visos šalies". Čia ir iškyla aiškūs sumetimai, kuriuo "visa šalis" ryžosi "padovanoti Lietuvai" penkias stambias pramonės įmones. (ELTA)

STEPONUI NASVYČIUI 85 METAI

STEPONAS NASVYTIS, didelis lietuvis patriotas ir visuomenės veikėjas, neseniai savo šeimos ir artimųjų ratelyje atšventė 85 metų amžiaus sukaktį. S. Nasvyčio visuomeninė veikla siekia daugiau 60 metų, nes jis iš pat jaunystės buvo įsijungęs į lietuviškąją veiklą. Dabartiniu metu Steponas Nasvytis gyvena su savo gausia, puikiai patriotinėje dvasioje išauklėta ir susipratusia šeima Clevelande, kur vis tebedalyvauja vietos lietuvių darbuose, ypač organizuojant Vasario 16 gimnazijos rėmėjų būrelį.

-- Tegu tik pabando kas pakelti galvą!...

PIRMASIS RATAS (11) ALEKSANDRAS SOLŽENICINAS

SAUGUMAS RAS
KUO APKALTINTI....

Kitą dieną antrame aukšte nedideliame kambary, ant kurio durų buvo iškaba "Labai slap-tai", Rubinas, užsitaręs su majoru Roitmanu, keletą kartų perleido magnetofone juostą, lygindamas su kitų penkių užsieninių reikalų ministerijos tarnautojų balsais, tarp kurių buvo ir Inokentijaus Volodino.

Lape jis darėsi atžymėjimus ir taip išitraukė į darbą, kad net negirdėjo pietums šaukiančio skambučio. Bet žmogiškas instinktas valgyti jį pažadino, kai majoras pajudino už peties parodydamas ant gretimo stalo padėtą padėklą su kiaušiniene ir kompotu. Greit pavalgęs jis vėl grįžo prie darbo. Jis net neįvertino pietų, kurių parūpinimas majorui Roitmanui atsiėjo net dvi valandos telefoninio aiškinimosi. Mat problema buvo tame, kad Rubinas turėjo teisę į kalinių "trečios kategorijos" maistą, o Roitmanas, ypač Rubinui atliekant specialią misiją, kurią valstybė patikėjo, norėjo jam keliom dienom išrūpinti "pirmos kategorijos" maistą. Turėjo net dvi valandas skambinti telefonais iš biuro į biurą, kol pagaliau išrašė specialų boną virėjui, kuris turėjo paruošti Rubinui maistą individualiai.

Palengva Rubinas pradėjo suprasti kur jis yra. Pirmą kartą jis nusislypsojo.

-- Jūs neturėjote mane taip maitinti. Keliautojas turi atlikti didesnę kelio dalį, pirm sustodamas užkasti.

-- Bet jūs tiek valandų dirbote neatsikvėpdamas. Man įdomu žinoti, ar jūs ką atradote?

Roitmanas tai pasakė ne viršininko balsu, bet lyg atsiprašydamas, bijodamas, kad Rubinas nepasidalins žiniomis. Kartais Roitmanas mokėjo būti maloniu.

-- Tai tik pradžia. Tai tik laikinos išvados.

-- Kokios?

-- Kai kurios jų diskutuotinos, bet vienas dalykas aiškus: fonoskopijos mokslas, kuris buvo surastas 1948 metais... žiūrėkite štai ką duoda garso nuospaudų analizė... -- kalbėjo su entu-

ziazmu Rubinas. -- Pradžioje girdime nusikaltėlių kalbant skirtingu balsu. Jis stengiasi įpalslėpti. Bet ką jis pakeičia balso nuospaudose? Balso profilis lieka nepasikeitęs. Tai mūsų didžiausias atradimas. Net jei jis visą laiką

nistrui. Mes suimsime abu tuos niekšus!

-- Bet vienas jų nekaltas! -- sušuko Rubinas.

-- Kaip tai... nekaltas? -- paklausė Oskolupov nustebeds. -- Visiškai nekaltas? Saugumo organai ras ką nors. Pagaliau, tai jų bėda.

-- Iš šios juostos jūs išgirsite valstybės paslaptį...

stengtusi slėpti savo balsą, jam nepavyks pakeisti specifinę balso charakteristiką. Tarp penkių įtariamųjų Zavarzin ir Siagovitį gali būti išbraukti. Su maža abejojne galima pašalinti ir Petrovą. Bet Volodino ir Čevronok balsai panašūs į nusikaltėlio ir turi daug panašumo tariant, o, r, l ir č. Jie turi panašų balso profilį. Aš net būčiau įsitikinęs, kad Čevronok yra ieškomasis asmuo, bet reikia dar laiko tam pilnai įrodyti.

Jiems bedirbant, kambarin įėjo gen. Oskolupov ir abu pašoko išsi-tempe.

-- Kaip sekasi? -- paklausė generolas atsisėdamas.

Rubinas pasiliko tylėti, leisdamas Roitmanui padaryti raportą. Kol Roitmanas pasakojo, Oskolupov atrodė kažką mąstė, ir net nesistengė pažiūrėti į braižinius kuriuos jam rodė. Paskui paklausė:

-- Ar jūs pasiruošę patvirtinti ką sakote?

-- Taip, taip.

Oskolupov pasikėlė nuo sofos:

-- Gerai, aš jus nepri-verčiau sakyti. Dabar aš einu padaryti raportą mi-

Ir jis išėjo net nepasidžiaugęs juodviejų darbu. Toks jau buvo Oskolupovo būdas, niekad negirti savo pavaldinių. Ir tai buvo ne jo asmeniškumas stilius. Taip darė ir Stalinas.

Rubinas ir Roitmanas pasiliko tyloje. Jiemspasidarė aišku, kad visai buvo nereikalingi fonoskopijos tyrimai. Vis dėlto Rubinas išgelbėjo tris. Ir staiga jo linksmumas praėjo, atsime-nant, kad dar jam lieka penkeri metai atsėdėti.

Volodinas nieko nežinojo apie Mavrino instituto buvimą ir ten daromus ieškojimus. Tačiau, po paskambinimo jis jautėsi neramus ir baimė kankino. Jeigu jis būtų tai žinojęs, niekad nebūtų skambinęs.

Kiek atgavo ramybę vakarieniaudamas pas savo uošvį, prokurorą. Staiga jis pasijuto lengviau. Po to su žmona grįžo namo ir viską užmiršo.

Baimė vėl pradėjo kankinti pirmadienį, kai vyko ministerijon. Apie 11 val. turėjo pasimatyti su savo viršininku, bet sekretorė neįleido, sakydama, kad jo pasimatymas atidėtas vėlesniam lai-

Putnamo seselių rėmėjų Chicago apygardos pirm. Marija Remienė (kairėje) dėkoja modeliutojoms. V.A. Račkausko nuotrauka

GRAŽI MADŲ PARODA CHICAGOJE

Paroda įvyko spalio 5-6 d.d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Tai buvo ypatinga paroda, savokio-kybe prašokusi anksčiau Putnamo Seselių Rėmėjų suruoštas šešias pa-

kui. Tas ją išgąsdino, bet neturėjo drąsos prašyti pasimatymo, kad išsi-aiškinus priežastį. Jis grįžo savo biurą ir užsirakino. Jis girdėjo pasibeldžiant į duris. Tai buvo baisus momentas, galvojant, kad atvyko areštuoti. Jis nutarė neatidaryti durų. Jei jie nori įeiti, tegu išlaužia, tada jis turės laiko pasikarti ar iššokti pro langą iš antrojo aukšto ir mirdamas viską su savi-mi nusineš.

Nors biuras buvo šildomas, bet šaltis krėtė ir negalėjo savo minčių sugaudyti. Ar jis tikrai telefonavo? Kaip jis išdrįso tai padaryti? Kodėl jis tai padarė? Jis niekad neturėjo telefo-nuoti. Dabar baigtas jo gyvenimas sulaukus tik 30 metų.

Ne, jis nesigailėjo telefonavęs. Jis buvo priverstas taip padaryti. Lyg kažką kokia nematoma jėga vertė tai daryti. Bet gal jo neareštuos...

Staiga ant stalo su-skambėjo telefonas. Volodinas išgirdo savo širdies plakimą. Skambino žmona Doty ir susirūpi-nusi klausė, kaip jam eina. Ji pasiūlė vakare išeiti miestan.

Volodinas pajuto šiuo sunkiu momentu jai dėkingumą. Jis pagalvojo, kad būtų gerai išeiti. Tė-atre prie žmonių juk jo nedrįs areštuoti.

-- Gerai, paimk bilietus į kokią nors gerą komediją. Po to mes nu-eisime vakarieniauti į restoraną.

(Bus daugiau)

rodas. Mat, joje, tarp įvairiom progom taiko-mų rūbų, garbinga vie-ta buvo paskirta lietu-viškiems tautiniams rū-bams ir lietuviškais mo-tyvais megztoms bei pa-puoštoms suknelėms ir eilutėms. Šį kartą ypatingai buvo iškelta tau-todailė bei tautiniai mo-tyvai. Net scena, dail. Jurgio Daugvilos dėka, buvo išpuošta tautiniais motyvais, o jo suprojek-tuoto tam tikro judančio pastolio fone, pagal mo-deliuotojos vaizduojamą-jį apdaro tipą, keitėsi to paties dailininko paveik-lai, kaip filme. Pavyz-džiui, Birutės kostiumu apsitačiusios mode-liuotojos fone matėsi ku-nigaikštis Kęstutis ant žirgo ir panašiai fonas keitėsi pagal reikalą.

Žinia, tik demonstruo-jant būdingesni apdarą, modeliuotojos atsidur-da-vo pirma ant pastolio, pa-sirodydamos žiūrovams kaip nejudantieji mode-liai-statulos. Tik paro-dos komentatorei akto-rei Julijai Cijūnėlienei, vaizdingu žodžiu prista-tant modeliuotoją bei ap-būdinant modeliuojamą apdarą, modeliai "atgy-davo" ir pereidavo per salę nutiestu apšviestu lieptu, žiūrovų akių lydi-mi.

Tenka pasidžiaugti lietuvių moterų darbštu-mu, audžiant bei mez-gant ar siuvant lietuviškus apdarus, propaguo-jant mūsų tautodailę. Ypatingai šiaiparodai pa-sitarnavo E. Tutlienė, iš-audusi tautiniais moty-vais bei pasluvus origi-nalias sukeles mode-liuotojoms, ir M. Krip-kauskienė suprojektuo-tais bei išpildytais lietu-viškais motyvais rū-bais, paaukojusi parodai savo darbą, net atsisakiu-si jos labai atostogų.

Kitus siūtus apdarus parodai gražiai paruošė: O. Baukienė, A. Berna-tavičienė, J. Dočkienė, St. Olšauskienė, M. Memėnaitė, E. Radvilienė, M. Remienė, A. Vepštie-nė.

Savo darbo megztus rūbus pateikė: E. Blandytė, O. Baukienė, J. Dočkienė, E. Katelienė, D. Elzbergienė, G. Gim-žauskienė, M. Memėnaitė, Br. Prapuolenienė, E. Radvilienė, G. Ročkie-nė, V. Skridulienė, N. Vengrienė, M. Umbrasienė.

Austos medžiagos ir juostos A. Veselienės ir O. Šimaitienės.

Visų čia išvardintų siu-vimo, mezgimo ir audi-

mo savanoriškų specia-lisčių darbai buvo įdo-mūs, mieli ne tik kaip to-kie, bet ir vertintini, kaip išdava pasiauko-jančių rankų.

Dar kas įsidėmėti-na, tai, kad parodoje buvo gausiai demons-truojamas lietuviškas gintaras.

Rūbus modeliavo: Chi-cagoje pasižymėjusi mo-deliuotoja Nijolė ir O. Baukienė, D. Bartkienė, V. Bartkienė, E. Blandytė, V. Bobinaitė, Čepai-tytė, D. Endrijonaitė, G. Gimžauskienė, M. Memėnaitė, St. Olšauskie-nė, R. Prapuolenienė, N. Pupienė, V. Račiūnaitė, Šaulytė, D. Umbrasaitė N. Vengrienė. Modeliuo-tojos buvo įvairaus am-žiaus. Jauniausioji 5 me-tų. Joms irgi priklauso padėka, nes jos irgi var-gu, savo vaidmenį repe-tuodamos, atsisakyda-mos poilsio.

Stalus papuošė Ona Galvydienė, o šviesas pritaikė K. Cijūnėlis ir Č. Rukuiža. Techninius darbus atliko: J. Ba-reika, A. Beniulis, K. Čepaitis, K. Dočkus, A. Kareiva, J. Augius, V. Mikalonis, R. Vazni-kevičius.

Parodą pajavairino Nor-mano Buršteino kailiai modeliuotojų prekla-muoti, Šia proga jis pa-dovanojo laimėjimui kai-linę apikaklę. Be to, dai-lininkės O. Baužienė ir M. Stankūnienė paaukojo savo kūrybos paveikslus, o taip pat Ona ir Jo-nas Gradinskai padova-nojo sidabrinę lėkštę.

Šią idomią ir pasise-kusią madų parodą suruošė Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos Sese-rų Rėmėjų Cicero ir Mar-quette parko skyriai, ko-ordinuojami Chicagos apygardos valdybos. Pel-nas skiriamas lietuvių mergaičių vasaros sto-vyklai paremti.

(kp)

DON'T COME HERE!

IF YOU AREN'T LOOKING FOR A CHALLENGE DON'T WANT TO STUDY & WORK HAVEN'T A DESIRE.

A SCHOOL OF OPPORTUNITY FOR A BOY WITH HIGHER THINGS IN MIND.

ST. JOSEPH SCHOOL FOR BROTHERS franciscan friars. PULASKI, WISCONSIN 414-822-5422

(110-114)

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

5%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vieno metų taupymo laktus nuo išdavimo datos.

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Skaityk ir platink DIRVĄ

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week
every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpius.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpius.

Bendruomenės Balso programos redakcinis kolektyvas 1963 metais minint dešimties metų veiklos sukaktį. Iš kairės: H. Savickas, M. Kaulinytė, S. Jurskytė, V. Muraška, J. Skladaitis, E. Šaulytė, R. Puodžiūnaitė-Krušinskienė, A. Gaigalaitė ir A. Gaigalas, V. Gruzdžio nuotrauka

LAPKRIČIO 23 ISTORINĖ DIENA

Šią savaitę minime įvykusio prieš 50 metų Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktį.

Nors nepriklausomybės atstatymas buvo paskelbtas 1918 metais vasario 16, bet tas paskelbimas būtų likęs popieriuje be konkrečios jėgos, paskelbimą apginti. Visi ginklą pajėgūs valdyti vyrai tada buvo mobilizuoti į rusų kariuomenę ir karo eigoje atsидūrę Rusijos gilumoje, toli nuo Lietuvos sienų. Iš pakrikusios rusų kariuomenės paleistieji lietuviai kariai 1918 metų vasarą būriais skubėjo į Lietuvą, kuri, nors oficialiai ir nepriklausoma, dar tebebuvo vokiečių okupuota. Vokiečiai pradžiojo sutikę leisti lietuviams steigti vietinę miliciją, kurios pagrindinis uždavinys turėjo būti kova su banditizmu, bet praktikoje tam kliudė. Tuo tarpu iš Rusijos grįžusieji kariai karštai varė Lietuvos kariuomenės steigimo akciją. Ir tik 1918 m. lapkričio 9 d. Vokietijoje įvykusi revoliucija ir lapkričio 11 d. karo paliaubų pasirašymas vokiečius padarė sukalbamesniais.

1918 metų lapkričio 23 dieną išėjo pirmasis Apsaugos Ministerijai įsakymas ir toji data laikoma Lietuvos kariuomenės atkūrimo pradžia.

Po visą Lietuvą pasklido atsisaukimas į piličius:

"Vyrai! Nekartą Lietuvos priešai norėjo uždėt ant mūsų amžiną nepakeliamą jungą, bet mūsų Tėvynė nenugalėta. Ji gyva. Šiandien visi išvydome Laisvės rytojų švintant; Lietuvos nepriklausomybė neša visiems laisvę ir laimę; tad ginkime Nepriklausomą Lietuvos Valstybę! Vienybėje, kaip broliai, pasidavę kitiems rankas, eikime drąsiai į kovą visi, kaip vienas, stokim už tėvynę! Lietuva pavojuje!

Vokiečių kariuomenei atsitraukiant, jau išbrovė Lietuvon svetimoji Rusijos kariuomenė. Ji eina, atimdama iš mūsų gyventojų duoną, gyvulių mantą. Jos palydovai -- badas, gaisrų pašvaistės, kraujo ir ašarų upeliai.

Tad ginkim Lietuvą! Parodykim, jog esame verti amžiais kovotos laisvės, kas pajėgia valdyti ginklą, stokime

visi į Lietuvos Krašto Apsaugą. Būrių būriais eikime iš kaimų, viensėdžių, miestų ir miestelių, eikime iš visų Lietuvos kraštų laisvės ir Tėvynės ginti. Stokime drąsiai pirmi į kovą!

Drąsiai, be baimės, kaip mūs tėvai ir sen tėviai, užstokim priešams kelią, pakelkim žygį už mūsų Motiną Tėvynę, už Lietuvos Vals tybę!"

Visais keliais į mobilizacijos punktus pradėjo eiti vyrai, pusberniai ir net piemenukai, studijas metę studentai, gimnazijos suolus palikę gimnazistai. Nebuvo laiko kada juos kariškai apmokinti, rekėjo paskubomis siųsti į mūšį ginti Lietuvos žemę nuo bolševikų, nuo bermontininkų ir nuo lenkų. Ko trūko kariškame apmokyme, atstojo drąsa, pasiryžimas ir pasišventimas kovoti už vieną ir vienintelį tikslą -- Lietuvos žmonių laisvę.

Neapmokyta ir menkai ginkluota jaunutė Lietuvos savanorių kariuomenė Vasario 16 Akte išreikštą tautos valią apgynė. Be savanorių kariuomenės tas aktas būtų likęs tik popieriuje. To mes neturime užmiršti. Lietuvos nepriklausomybė buvo atstatyta politine deklaracija, bet įgyvendinta tik Lietuvos savanorių kraujo aukomis.

IŠ PRAEITIES ARCHYVŲ... Lietuvos kariuomenės Karo Mokslo Skyriaus karininkai 1922 metais. Prieky iš kairės: mjr. A. Ružancovas, plk. K. Grinius. Sėdi: gen. štabo karininkas Čarneckis, plk. Boleckis, karo mokslo skyriaus viršininkas gen. Radas-Zinkevičius, plk. V. Steponaitis, Vaclovas Biržiška, stovi iš kairės: mjr. P. Ruseckas, mjr. S. Narušis, vyr. lt. K. Kepalas, kpt. A. Majus, plk. K. Šležiavičius, kpt. Pabedinskas, karininkas Jungferis, civilis svetimų kalbų vertėjas, plk. lt. Laurinaitis ir plk. J. Lanskoronskis.

Philadelphijos Bendruomenės Balsui 15 metų...

Jonas Puzinas

Radijas yra viena iš svarbiųjų komunikacinių priemonių šių laikų gyvenime. Per radiją perduodamos įvairiausios pobūdžio programos: politinės, kultūrinės, propagandinės, komercinės ir t.t. Ir Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai anksti pradėjo steigti lietuviškas radijo programas. Tų programų pradininkai buvo Chicago lietuviai. Jau 1929 m. rugsėjo 17 d. "Naujienos" drauge su baldų ir muzikos reikmenų krautu vės sav. Juozu Budriku tris mėnesius kas savaitę po vieną valandą transliavo lietuvišką programą Chicago ir apylinkių gyventojams. Tų pačių metų spalio mėnesį ir "Draugas" kartu su "Peoples Furniture Co." trumpam buvo suorganizavę lietuvišką radijo programą. 1929 m. gale Juozas Budrikas įsisteigė atskirą lietuvišką radijo programą, kurią retkarčiais ėmė įvairinti "Margučio" redaktorius Antanas Vanagaitis su dainininku Juozu Olšausku ir kitais tais laikais populiarios "dzimdzimdrimdzi" trupės nariais. Tos retkarčiais duodamos programos labai patiko čikagiškiams, todėl Antanas Vanagaitis

ryžosi įkurti pastovią, kasdien transliuojamą, lietuvišką "Margučio" radijo programą. Programa pradėta 1932 m. balandžio 11 dieną. Apie tą įvykį A. Vanagaitis "Margutyje" (1932. IV. 25, nr. 8) šiaip rašė: "Margutis, bemargindamas margąjį Amerikos lietuvių gyvenimą, nei nepajuto kaip penkti metai užstojo (Margučio žurnalas pradėtas leisti 1920 m. J.P.). Tolyne -- tvirtyn! Ir štai penktus metus pradėjo su įsteigimu moderniško "Dienžodžio". Kas tas dienžodis? Dienžodis, tai yra tas pats ką ir dienraštis, tik skirtumas ta, kad dienraštis išleista spausdintais popieriais, o dienžodis -- radijo bangomis. Margutis su 11 balandžio šių metų pradėjo Chicago ir apielin kės lietuviams teikti žinias ir visokius įvykius oro bangomis kas vakarą 10 valandą (išskyrus sekmadienius), kada teikiama tik muzikali programa. Pirmas toks atsitikimas Amerikos lietuvių gyvenime!" Toliau A. Vanagaitis tęsia: "Margučiu sekasi! Nie kas nežino delko Margučiu sekasi. Dalykas labai paprastas. Sekasi dėlto, kad visi margu-

tiečiai pasišvenčia lietuvių idėjai... Lietuvių idėja yra visų lietuvių idėja. Jokia partija nenukovos Margučio, nes ji yra visų partijų partija".

Chicagiškių pavyzdžiu tuoj ėmė steigti lietuviškos radijo programos didesniuose lietuvių telkiniuose. 1931 m. Philadelphijoje retkarčiais su savo programa pasirodydavo dainininkas Petras Petrakis. 1932 m. jau būta lietuviškų radijo programų Clevelande, Ohio ("Dirvos" programa), Pittsburghe, Pa., Sofijos Barkuvienės Chicagoje. 1933 m. jau turime dvi radijo programas Brooklyne, N.Y., po vieną Scrantone, Pa., Philadelphijoje (Antanaičių), Baltimorėje, Md., Rochesteryje, N.Y., Worcesteryje, Mass. ir kitur. Vėliau lietuviškos radijo programos plačiai pasklido beveik visose didesnėse lietuvių kolonijose. Vienos programos buvo trumpalaikės, o kai kurios išliko net iki šių dienų.

Dabartiniu metu Jungtinėse Amerikos Valstybėse veikia 20 radijo programų dvylikoje miestų, dvi Kanadoje (Montrealyje ir Toronte), po vieną Argentinoje ir Brazilijoje. JAV šiuo metu veikia sekančios lietuvių radijo programos:

Baltimorėje, Md. -- "Radijo programa lietuviams", įsteigta 1948 m.

Bostone, Mass. trys radijo programos: "Lietuvių radijo korporacijos programa", įst. 1934 IV.1 (veda Steponas ir Valentina Minkai), "Laisvės Varpas", įst. 1954 m. (vedėjas Petras Viščinis) ir nuo 1968.1.22 jo paties įkurta antra "Lietuvių radijo programa".

Chicagoje, Ill. veikia trys radijo programos: jau paminėta "Margučio" (vedėjas Petras Petrakis), Sofijos Barkuvienės ir inž. Antano Rudžio.

Clevelande, Ohio "Tėvynės Garsams" (įsteigta 1950 m.) vadovauja Juozas Stempužis.

Detroit, Mich. veikia dvi programos: "Lithuanian Melodies" (įst. 1945

Kęstutis Gaidžiūnas

A ŠAROS

1.
Liepsnos
šoka
juodoj
scenoj

ranka liečia
ranką.

Tyla
šnabžda
draudžiamus
žodžius
ir džiaugsmo
ašara
užtemdo
mėlynas akis.

2.
Liepsna
mirė
šokyje

rankai
ranka
sunki.

Žodis
pažadina
tyla
ir
beviltė
ašara
užtemdo
mėlynas
akis.

3.
Vėjas
laidoja
pelenus

ir
ranka liko
taip
viena.

Tyla
išėjo
į kalnus
ir
kančios
ašara
užtemdo
mėlynas
akis.

m.), vadovaujama Ralph Valatkos ir "Lietuviškas Balsas" -- redaguojamas Jono Kriščiūno.

Hartforde, Conn. veikia "Tėvynės Garsai", vadovaujami Algimanto Dragunevičiaus.

Los Angeles, Calif. "Lietuviškų melodijų valandai" vadovauja B. Gediminas.

New Yorko - New Jersey veikia trys programos: "Lietuvos atsiminimai" (įst. 1941), vadovaujami Jokūbo Stuko, jo paties vedama kultūrinė radijo valanda anglų kalba ir "Laisvės Žiburys" (įst. 1968 VI.24), vedamas Romo Kezio.

Philadelphia, Pa. turi vieną radijo programą -- "Bendruomenės Balsą".

Pittsburgh, Pa. veikia Povilo ir Gertrudos Dargių lietuviška radijo programa.

Rochesteris, N. Y. nuo 1950 turi radijo valandėlę, vedamą redakcinio kolektyvo.

Waterbury, Conn. turi dvi radijo programas: "Lietuvių radijo partija" vadovaujama Jono Adams (Adomaičio) ir "Lietuvos atsiminimai" -- Antano Paliulio.

Wilkes-Barre, Pa., veikia redakcinės komisijos tvarkoma "Lietuvių Bendruomenės skyriaus radijo programa".

(Nukelta į 6 psl.)

Pasaka apie kovą šventoriuje...

Nusibodo, bet ką padarysi. Reikalas ir ši kartą sukasi apie jaunimo lietuvių kalbą. Ne apie kokią nors šiaip sau lietuvių kalbą lituanistinėse mokyklose, jaunimo organizacijose, vasaros stovyklose, namie su tėveliais, ne apie tą. O apie lietuvių kalbą Su Dievu prie altoriaus, apie tą kalbą, kurią tau, lietuvi, Vatikanas padėjo ant padėklo ir pasakė: imk ir vartok.

Imk. O kaip? Padėklą sidabrini, gražų, iškilmingą tau pranešė taip arti, o kai tu jo sieki -- jį atitraukia ir veltui tu jo graibystaisi.

Graibstėsi to padėklo aštuonmečiai lietuviukai vienoje lietuviškoje parapijoje Chicagoje, š.m. spalio 26 dieną, eidami prie Pirmosios Šv. Komunijos. Ėjo 72 vaikai, jų tarpe 10 amerikiečių, likusieji lietuvių dypukų vaikai.

Amerikiečius palikime nuošaliai. Jų reikalas aiškus, aiškus tėvyneje Amerikoje, aiškus kur jie begyventų Europoje, Azijoje, Afrikoje ar P. Amerikoje. Lotynų kalbai dingus iš religinių apeigų, jie gali ir nori melstis tik angliškai. Tą jie ir gavo namie, gauna svetur ir gaus visada. Gražu, mie la ir legalu.

O ką gavo 60 lietuvių vaikų? Jie gavo iškilmingas Pirmosios Šv. Komunijos Mišias angliškai kalba. Tik angli, nes lotynų kalbos jau nėra. Gi padėklas su lietuvių kalba buvo atitrauktas.

Kodėl taip įvyko? Atsakymas trumpas. Parapijos klebonas neleido jiems melstis lietuviškai, neleido tą vaikui didingą ir jaudinančią apeigą atlikti sekmadienį per lietuviškas Mišias, giedant žinomo lietuvių muziko vadovaujamam parapijos chorui. Neleido nors buvo nuolat ir intensyviai žodžiu ir raštu prašomas, prašomas, prašomas. Prašė jo daug kas: prie parapijos mokyklos veikiančios lituanistinės mokyklos tėvų komiteto atstovai, laikinasis tėvų komitetas, sudarytas rūpintis Pirmosios Komunijos iškilnių pravedimu lietuvių kalba, Bendruomenės atstovai, Katalikų Federacijos atstovai, lituanistinės mokyklos mokytojai ir pavieniai parapijonys. Klebonas lietuvis (net pavardės nepakeitęs), lietuviškai gerai kalbąs, neperseniai paskirtas šiai parapijai vadovauti kaip tik dėl to, kad jis lietuvis ir kad gerai kalba lietuviškai, vienus prašytojus išklausė, antrus mandagiai paliko sėdėti prieš paskui save uždarę jo kabineto duris. Leiskite, mums Vatikanas leido, leiskite šiemet Laisvės Kovos metui, leiskite, minime 50-tuosius nuo Nepriklausomybės atga....! Neleido ir gana.

Kodėl? Atsakymas komplikotas, priežastys sudėtingos. Viena iš jų, gal pati svarbiausia, parankiai skatinusi kleboną jokių reformų neda-

B. DRUNGIENĖ

ryti o laikytis tradicinio tęstinumo, buvo ta, kad lietuvių vaikų tėvai suskilo į dvi "partijas", į kaip dabar pas mus mada saukti, užsiangažavusių ir nusiangažavusių. Užsiangažavo tie, kurie šiemet pavasarį padėjo parašus po viršminėto laikinojo tėvų komiteto raštu, prašančiu kleboną leisti rudenį įvykimas Pirmosios Šv. Komunijos iškilmes lietuvių vaikams praveisti lietuviškai. Jų buvo 41. Nusiangažavo tie, kurie parašų nedavė, laikinojo komiteto pastangas neigiamai vertino, iš tam tikslui sušaukto tėvų susirinkimo demonstratyviai pasišalino (susirinkimas, klebonui neleidus pasinaudoti parapijos sale, įvyko lietuviškos taveranos rūsyje), ir galop rinko parašus po kontraraštu klebonui. Neleiskite, nes tuo bus pažeisti amerikiečių vaikai, sukilis vienybės, nes laikinasis tėvų komitetas nelegalus, jo niekas ne rinko, komiteto narių niekas neigaliojo kreiptis į jį, klebone, neleiskite, nes čia ne Lietuva, o Amerika.

Kas tie nusiangažavę? Čia jau be lakiųjų prancūzų neapsieisi. O jie turi seną posakį: "ieškok moters" (cherchez la femme). Sako, tikras dalykas, kad kiekvienam reikale slypimotėris, ji esanti viskopriežastis, visko pradžia, dėl jos kylanės antikos, vaidai ir net karai. Kokia ji -- toks, vienu žodžiu visas gyvenimas. Gal feministai prancūzai kiek ir persūdė moters reikšmę, tačiau šiame reikale, posakis "ieškok moters" tinka visu šimtu procentų. Tik vienas kitas tėvas bandė prieštarauti dėl iškilnių pravedimo lietuviškai. Akcijai vadovavo moterys. Moterys nepasirašė po prašymu klebonui nereistai prieštaraudamos vyru ištai gojančiam: "pasirašyti reikia, čia lietuviškas reikalas", moterys šaukte šaukė, sutikusios kurį nors iš "pasirašiusių", silydamos pastariesiems, jei nepatiną čia, grįžti į Lietuvą, moterys galop ir kleboną drąsino nepasiduoti. Moterys visokio kalibro: iš pažiūros kuklios motinėlės -- namų šeimininkės, kiek smarkesnės matronos, savo šeimai toną duodančios, darbu smarkiai užimtų vyrų agresyvios žmonos ir net (neapalpkit) jaunimo organizacijų darbuotojos. Kiekviena savaip, vienos be sąryšio ir logikos svaidomais posakiais, antros ramiau ir kiečiau, bet visos unisonu: jokių lietuviškų pamaldų nereikia, tegul viskas būna taip kaip buvo.

Kodėl jos taip elgėsi? Iš kur atsirado pas jas ta tariamoji tolerancija angliškai kalbantiems, kai, iš patyrimo žinau, jos visos (gal tik su viena kita išimtimi) vos iš girdusios šūkį "open housing" tuos angliškai kalbančius tik juodai nu-

rengusios su kuokomis grūsti lauk?

Kaip bebūtų tolerancija visada yra patrauklus dalykas. Ja pasipuošti yra kilnu ir, taip sakant, kultūringa. Bet ši kartą ir su ta tolerancija kažkas netaip. Įsivaizduokim (tai nėra lengva), kad klebonas niekieno neprašytas ir neįtaigtas, Vatikano naujų potvarkių akivaizdoje, būtų tą padėklėlį su lietuvių kalba pats pasiūlęs. Griebtųsi ir tada atatinamos mamytės tolerancijos ginklo su "netolerantišku" klebonu kovoti?

Kur dingo jų angažamentas lietuvių, pasireiškęs vaikų leidimu į lituanistines mokyklas, šokių bei dainų ansamblius, skautų stovyklas, piniginių aukom lietuvių ugdymui, pažadais kovoti už Lietuvos laisvę? Kaip visa tai suderinti su aistringumu nenoru vaikus mokyti melstis lietuviškai? Ar joms galima prikišti nelietuviškumą? Anaipol. Jos visos gryniausios dypukės, nė viena jų nemoka tobula angliškai kalbėti, juoba melstis. Kodėl jos nusiangažavo prie altoriaus? To išaiškinti nepavyko ir kažin ar pavyks. Gal šis fenomenas yra pasąmoninės padermės, joms pačioms to nenuvokiant. Atsitiktinumas tai ar ne, kad po prašymu pasirašiusių tėvų vaikai gerai kalba lietuviškai (jie ir prie pirmosios išpažinties priėjo lietuviškai), o ne pasirašiusių vaikėliai (gal su 2 išimtim) tėvams jau atsakinėja angliškai. Pirmoji išpažintis ir Pirmosios Šv. Komunijos priėmimo apeigos pasireiškia per žodį. Žodį angliškai be didelio vargo pamokys seselės, tai jų pareiga. Žodį lietuviškai, kas pamokys? Būtų kam. Turim lietuvių kunigų, turim lituanistinės mokyklos mokytojas, kurios šikartą ne iš pareigos, o iš meilės vedė vaikus bažnyčion ankstyvųjų lietuviškų mišių pamokyti, seselėms tai daryti leidimo negavus, bet to nepakanka. Reikia motinai su vaikelio vakarais pasėdėti prie atdaros lietuviškos maldaknygės. Pridėtinis darbas motinoms ir naujas apkrovimas silpnai lietuviškai įkandančiam vaikelui. Kas to nori? Patogiaus angliškai. Atrodytų, kad nusiangažavimas įvyko daug anksčiau, dabar rodosi jo pasekmės.

Tokioje nuotaikoje išaušo šventas šeštadienio rytas (neapsirikit, ne sekmadienio). Viskas bus, kaip buvo ligi šiol. Tą kartėlį visiems užsilikusį nuo triukšmingo paruošos darbo, pasistengsim užmiršti. Kaip nors pradūsiausi iškilmes kiekvienas savaip, o vakare -- balius. Šeštadienio vakaras, kaip patogu... Būtumėm pradūsavę, jei ne tos juodos vėliavos, pajvairintos plakatais, ta tyli žmonių grupė prie klebonijos durų. Piketuojal Kas? Bendruomenės žmonės? Ar pasiuto!

O vaikučiai renkasi: berniukai deramai tamsiai, mergytės baltos kaip angelukai. Žvilgt: "kas čia mamytė?" -- "Piketuoja žmonės, kad nedavė lietuviškų mišių. Su Dievuliu derakalbėti gimta kalba. Visą reikš išsikovat. Neužmiršk". Grybšt per vėlionėlį, medalikėlis tvarkoj, nepamesk rožančiaus, bučkis, sėkmės... Šmurkt pro mokyklos duris, o ten laukia gerosios seselės, į bažnyčią ves rikiuotai.

Ant šventoriaus grupuojasi tėvai. Gretos skyla nusiangažavusių naudai. Vienas, antras iš užsiangažavusių pasipiktina organizuota manifestacija ir perbėga į kitą frontą. Kaip driso tokią dieną piketuoti? Dėl manęs galėjo piketuoti prie klebonijos kad ir kasdien, bet ne šiandien. Ne laikas ir ne vieta piketavimui. Žinoma, kad reikėjo piketuoti, tik ne dabar. Sugadino vaikams nuotaiką. Kas papiktins vieną iš mažutėlių...

Tai tik švelni turavonė daug šerplungesnei nusiangažavusių dainai: begėdžiai, šovinstai, naciai, komunistai, duokit deguto... nepatinka čia, važiuokite į Lietuvą...

Idomu, kad amerikiečiai šiame sąmyšyje laikėsi nuostabiai ramiai. Gal prisiminė jie šūkio "Yankee go home" kartumą? O gal, kaip organizuotos visuomenės sąmoningi nariai, pernelyg gerai žinojo apie demokratines Amerikos laisves mažumoms?

Užsiangažavimo truks plyš laikydamiesi, pirmieji kovotojai ir į šią padėtį žiūrė teigiamai. Piketavimas nėra džiuginantis reiškinys, tuo labiau jis nėra džiuginančių reiškinų išdava. Nebūtų jų reiškinų, ne būtų piketavimo. Ką jie čia blogo daro? Stovi ir kalba be žodžių į tą, kuris žodžių nesuprato. Ty lūs, ramūs. Atvažiavusi policija leidimo patikrinti, pagyrė: jūs džen-telmeniškai.

O kas link vaikelio sugadintos nuotaikos, jo džiaugsmo sudrumstimo -- priekaištai įtužusių

sekmadienio). Viskas bus, kaip buvo ligi šiol. Tą kartėlį visiems užsilikusį nuo triukšmingo paruošos darbo, pasistengsim užmiršti. Kaip nors pradūsiausi iškilmes kiekvienas savaip, o vakare -- balius. Šeštadienio vakaras, kaip patogu... Būtumėm pradūsavę, jei ne tos juodos vėliavos, pajvairintos plakatais, ta tyli žmonių grupė prie klebonijos durų. Piketuojal Kas? Bendruomenės žmonės? Ar pasiuto!

O vaikučiai renkasi: berniukai deramai tamsiai, mergytės baltos kaip angelukai. Žvilgt: "kas čia mamytė?" -- "Piketuoja žmonės, kad nedavė lietuviškų mišių. Su Dievuliu derakalbėti gimta kalba. Visą reikš išsikovat. Neužmiršk". Grybšt per vėlionėlį, medalikėlis tvarkoj, nepamesk rožančiaus, bučkis, sėkmės... Šmurkt pro mokyklos duris, o ten laukia gerosios seselės, į bažnyčią ves rikiuotai.

Ant šventoriaus grupuojasi tėvai. Gretos skyla nusiangažavusių naudai. Vienas, antras iš užsiangažavusių pasipiktina organizuota manifestacija ir perbėga į kitą frontą. Kaip driso tokią dieną piketuoti? Dėl manęs galėjo piketuoti prie klebonijos kad ir kasdien, bet ne šiandien. Ne laikas ir ne vieta piketavimui. Žinoma, kad reikėjo piketuoti, tik ne dabar. Sugadino vaikams nuotaiką. Kas papiktins vieną iš mažutėlių...

Tai tik švelni turavonė daug šerplungesnei nusiangažavusių dainai: begėdžiai, šovinstai, naciai, komunistai, duokit deguto... nepatinka čia, važiuokite į Lietuvą...

Idomu, kad amerikiečiai šiame sąmyšyje laikėsi nuostabiai ramiai. Gal prisiminė jie šūkio "Yankee go home" kartumą? O gal, kaip organizuotos visuomenės sąmoningi nariai, pernelyg gerai žinojo apie demokratines Amerikos laisves mažumoms?

Užsiangažavimo truks plyš laikydamiesi, pirmieji kovotojai ir į šią padėtį žiūrė teigiamai. Piketavimas nėra džiuginantis reiškinys, tuo labiau jis nėra džiuginančių reiškinų išdava. Nebūtų jų reiškinų, ne būtų piketavimo. Ką jie čia blogo daro? Stovi ir kalba be žodžių į tą, kuris žodžių nesuprato. Ty lūs, ramūs. Atvažiavusi policija leidimo patikrinti, pagyrė: jūs džen-telmeniškai.

O kas link vaikelio sugadintos nuotaikos, jo džiaugsmo sudrumstimo -- priekaištai įtužusių

Mums rašo

LIETUVIŲ TAUTOS PROISTORINIAI KELIAI

Aš manau, kad Č. Gedgaudo straipsniai apie lietuvių yra tikras magnetas. Skaitai ir vis nori skaityti, bet žiūrėk jau pabaiga. Lauk kito Dirvos numerio. Taip kaip Br. Raila savo straipsniais užima žadą, kol perskaitai ir tik po to atsigauni, taip yra ir su Č. Gedgaudu. Nebūdamas joks specialistas tais klausimais, negaliu nieko daugiau ir pridėti. Bet būtų labai ir labai pasitarnauta lietuviams ir Lietuvai, jei Č. G. surinktoji medžiaga būtų išleista atskira knyga ir lietuviškai ir angliškai. Kas Dirvos neskaitytas nustoja nepaprastai svarbaus dalyko -- lietuvių tautos proistorės ir jos kelių, kuriais ji žygiavo, kūrė ir skleidė savąją religiją ir kultūrą.

Jei pažadėsite išleisti paskira knyga pirmas iš anksto užsiprenumeruosi ją.

Jei svetimieji melavo ir savo naudai rašė ir gvildeno, tai kodėl mes negalime rašyti teisy-

tėvų -- tėveli, mamytė, jo nuotaika bus tokią, ko kia tu nori, kad ji būtų. Jei keiksmiais svaidysiesi, kaip ant šventoriaus darei, baigta, vaikai durs ne tiek į džiaugsmą kiek į lietuvių užsklęstos. Džiaugsmą dar tu jam gražinsi šios progos dovanomis, bet apie lietuvių daugiau jam nekalbėk, nemokyk jo veidmainauti.

Bet jei tu panorėsi šią dieną jam spinduliu nušviesti, jam akutes atidaryti, o kaip tau tai lengva. Už šitoki žygį, vaikel, komunistiniame krašte tie žmonės būtų pastatyti prie sienos. Amerikoje žmogus gali reikalauti sau laisvės, jei jis tos laisvės vertas. Gerbk ir mylėk Ameriką, ji tau leidžia išlikti tuo kuo esi...

Pasirodė komunikantų eiseną. Tėvai paskui. Noroms nenoroms visi kartu. Už-ir-nusiangažavę į tą pačią bažnyčią. Replikos nutyla tik prie bažnyčios slenkščio. Iš kilmės visiems vienodai jaudinančios, tik jų forma nesava, svetima, ne miela.

Pagaliau ir mano dukrelė prie Dievo stalo. Ima Šv. Komuniją. Ausyse girdžiu savo pačios žodžius, pasakytus jai dar vakar: "Yra tokia graži lietuviška giesmė, imant Komuniją: "Jėzau, pas mane ateiki..." Yra ji ir nėra jos.

bės ir jos skleisti pasaulyje, ne tik tarpe lietuvių. Tad duokite knygų lietuvių ir kitomis kalbomis.

A. Musteikis

ČEKOSLOVAKIJA — AKTUALI TEMA

Žinia, kad raudonoji armija okupuoja Čekoslovakiją ir tolesnė okupacijos eiga, manau, ne vienam mūsų sukėlė eilę palyginimų tarp 1940 m. Lietuvos (Latvijos, Estijos) ir nūdienės Čekoslovakijos likimo. Tas pats tikėjimas pas čekuslovakus kaip ir ano meto lietuvių, pasiliekant pareigose, išgelbėti "kas dar galima", toks pat nekurių politikų okupacijos dieną buvusius užsieniuose sugrįžusias į tėvynę, norint jai padėti, panašūs vadovaujančių asmenų vizitai Kremlui, norint išaiškinti okupuoto krašto lūkesčius... Kremluje: Stalinas (okupuojant Pabaltijį, Besarabiją...), Chruščiovas (Vengriją), Brežnevas (Čekoslovakiją).

Tokiu leidiniu būtų naujai praskleista lietuvių tautos tragedija ir paneigta daugelio politikų filosofų mintis, kad komunizmas humaniškesnis...

Galbūt, kas nors vienos ar kitos mūsų organizacijos pakviestas, tokią ar panašią okupaciją apybraižą jau rengia. Tuo atveju, jeigu dar nieko nėra daroma, ar nevertėtų pasvarstyti, gal gi būtų tikslinga ką nors daryti?

M. V.

HELP WANTED MALE

INSPECTOR: quality control experienced in sheet metal lay out, templates and competent with all common inspection tools; plant manufactures electro mechanical assembly, (packaging machines) which must be given performance check; must keep accurate neat records; salary commensurate with experience and skill paid holidays and vacation benefits. See Mr. Pickering, Beseler Corp., 1634 E. Elizabeth Ave., Linden, N. J. (112-115)

EXCELLENT OPPORTUNITY

For Ex-Servicemen Many Fringe Benefits Small Plant. Steady Work PRINTER For offset letter-press and typesetting DIE-CUTTER For Heidelberg-platen, Miehle vertical V-50 HANDYMAN Light assembly work, fabricating signs, decor, framing, etc. SHAW & SLAVSKY, INC. 13821 Elmira, Detroit, Mich. (110-116)

WANTED AT ONCE

1ST CLASS SKILLED TURRET LATHE OPERATORS Must have job shop experience able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. NIGHT SHIFT also TRAINEES Steady work for qualified help. BLUE CHIP MFG. 12053 Levant Rd., Livonia, Mich. (114-116)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMEN MODEL MAKERS Must be able to set up work from Blue Prints and Close Tolerance. Long range program. Steady work for qualified men. Fringe benefits. AMERICAN MODEL & PATTERN INC. 22926 Industrial Drive West St. Clair Shores, Mich. 313-778-5450 (114-116)

Viešėdami Chicagoje aplankykite MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LIETUVIŲ SKAUTŲ
SĄJUNGOS SUKAKTUVI-
NIAI ŽENKLELIAI

Lietuvių Skautų Sąjun-
gos sukaktuviniai meta-
liniai ženkleliai prisi-
segti prie uniformos ar
drabužių pradedami dė-
vėti lietuvių skautybės
išikūrimo 50 metų su-
kakčių dieną -- lapkri-
čio 1 d.

Sukaktuviniai ženkle-
liai yra dviejų rūšių:
visiems LSS nariams
-- ženklelis, kurio pa-
grindinė Sukaktuvinių
metų emblema žaliame
fone ir

rėmėjams -- ženkle-
lis, kurio SM emblema
raudoname fone.

LSS nariai (skautininkai-
ės, vadovai-ės ir vi-
sų laipsnių bei šakų skau-
tai ir skautės) gali pa-
tys išgyti ženklelį ir jį
nešioti.

Rėmėjų ženkleliai vie-
tovėse teikiami skautų
organizaciją remian-
tiems asmenims, kaip
dėkingumo ir pagarbos
pareiškimas. Vietovės
vadovai ir vadovės,
įteikdami ženklelį nusi-
pelnusiam rėmėjui, ga-
li drauge įteikti ir koki
rašytą adresą, liudijimą
ar p.

Sukaktuvinių ženklų
kainos: LSS nario --
\$2.00, rėmėjo -- \$3.00.
Ženklų reikalais rūpina-
si LSS Taybos Pirmios
narys s. Č. Kiliulis, 51
Torrey Street, Dorches-
ter, Mass, 02124, USA.
(tp)

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

WANTED
ARC WELDERS
AND
LABORERS
Permanent, profit sharing, Hospitali-
zation, life insurance.
STATE FABRICATORS
30550 W. 8 Mile Rd.
Farmington, Mich.
(110-116)

Vaizdai iš KORP!
NEO-LITHUANIA
metinės šventės

Visos nuotraukos V.A. Račkausko

Korp! Neo-Lithuania metinėje šventėje pakeltiems (seniorus už-
dedamos korporacijos spalvos.Svečių stalas metinėje Korp! Neo-Lithuania Chicago skyriaus
šventėje. Iš kairės: Jokubonai, Kalvaitienė, korp! Chicago skyriaus
pirm. Edas Modestavičius, O. ir dr. Stp. Biežiai, iš Vokietijos ap-
silankyti atvykę plk. V. Sutkus su ponia, Elena Grigiskytė ir dr.
Juozas Bartkus.Vienas korporantų ir jų svečių stalų metinėje Korp! šventėje. Iš
kairės: Jonas Montvila, Nelė Krisčinnienė, Juozas Andrašius, Sta-
sė Balutienė, pulk. Matas Naujokas, Julius Balutis, Irena Mironienė,
Petras Stoncelis ir Vytautas Kaveckas.Korp! Neo-Lithuania metinėje šventėje Chicago skyriaus naujoji valdyba su garbės svečiu Lietu-
vos gen. konsulu dr. P. Daužvardžiu. Iš kairės: arbiter elegantiarum Stasys Virpša, Zita Burnelkytė,
Jonas Valkūnas, korporacijos vyr. valdybos pirmininkas Algis Modestavičius, Lietuvos gen. kon-
sulas dr. P. Daužvardis, korporacijos Chicago skyriaus pirm. Edas Modestavičius, Liet. Taut. Aka-
deminio Sambūrio pirm. Kazys Kasakaitis, ižd. Jonas Grigaitis ir juniorių magistrė Jūra Jokubaus-
kaitė-Silvinskienė. Apačioje naujai (seniorus pakelti korporantai: Algirdas Augaitis, Irena Eidenai-
tė, Gintaras Endrijonas, Rimas Galėnas, Raimundas Gierštikas, Gražina Grybaitė, Algis Jonušas,
Kęstutis Kaveckas, Stasys Kuzmickas, Julija Pleirytė, Gintarė Repšytė, Virgilijus Rukuiža, Jurgis
Stulponas ir Gražina Vainaitė.

Dalis svečių metinėje neolituų šventėje Chicagoje.

V. KAVALIŪNAS

SMUIKAS

Išbudau labai anksti. Pro apvalių kluono sie-
nojų tarpus tiesėsi raudonų saulės spindulių ruo-
žas.

Šviežio šieno šalinėje čipsėjo iš laukų parvež-
tas peliūkštis, lauke skambėjo plakami dalgiai, ga-
nyklose tingiai mykė galvijai. Pašiūrėje ir alyvų
krūmuose čirškė žvirbliai.

Atsiguliau aukštiejininkas, pasidėjau rankas po
galva ir žiūriu į kluono kraigą. Jame tuščia ir ny-
ku. Tik ilgas rugio šiaudas, prikibęs prie stogo,
ilgesingai blizga pilkoje pakraigėje, prisiminda-
mas pavasario vėjo šiurenimą banguojančiuose lau-
kuose...

Girdžiu žingsnius. Pažistu -- tėvas. Prieina
jis prie peludės ir sustoja. Tyliai atidaro duris.
Negirdžiu, tik matau, kaip peludės pastogė sušvin-
ta. Jis sukosti ir klausio. Matyt, mano, kad aš dar
miegu. Ir vėl kluone pritemsta -- peludės durys už-
sidaro.

-- Jau nemiegu! -- šūktelnu, norėdamas jį su-
laikyti.

Tėvas plačiai atidaro duris, peržengia tuš-
čios šalinės užtvartas ir, sustojęs vidury daržinės
grendimo, sako:

-- Tai ateik -- ką parodysiu.

-- Tuoju, -- ir netrukus šienų nučiuožiu žė-
myn.

-- Va, ką tau parnešiau, -- sako jis, rodyda-
mas smuiką.

-- Iš kur jį gavote?

-- Barancevičiaus.

-- Tai ar jis jau negros?

-- Užvakar iš po nakties jį rado negyvą. Visus
jo daiktus išpardavė. Smuiko niekas nepirko, tai aš
jį paėmiau.

-- Dovanai?

-- Galima sakyti, dovanai -- už litą. Pažiūrėk.
Tu vis norėjai smuiko, -- kalbą tėvas, lyg jausda-

masis kiek nepatogiai, kad tokį pigų daiktą man par-
nešė.

Tėvas, padavęs smuiką, išeina. Aš laikau jį
rankose ir nežinau ką daryt. Jaučiu, kad Baran-
cevičių nuskriaudėme.

Atsisėdau ant šalinės pertvaros ir galvoju. Iš-
kyla tolimos vaikystės dienos. Motina vesdavosi
mane į mišparus. Išėję iš namų, pasukdavome pro
daržą ir didelę, ajarais apaugusią sodžiauką, kurio-
je -- taip man tada atrodydavo -- saulėtai-gelto-
kai kumsėjo varlės, ir pasiekdavome į kelią. Moti-
na visą kelią vis ką nors kalbėdavo ir pasakodavo:

-- Kokie tankūs rugiai -- uodas snapo neikiš-
tų. -- Jau ir miežiai pašokę. O manėme, kad nieko
nebus -- tokia sausra buvo pasėjus...

Taip praeidavome savo laukus ir pasiekdavome
kaimo vidurį. Čia kiek atskiriau nuo kelio buvo
aukštas, medinis kryžius. Pro jį einant, reikėdavo
pakelt kepurę. Tik niekad nepataikydavau jos nusi-
imti tada, kai būdavau ties kryžium -- vis tai per
anksti, tai per vėlai. Ir jausdavau nusiūdęjęs.

-- O čia, žiūrėk, Jonuk, šitoj pirkutėj gyvena
Barancevičius, -- sako, kryžių praėjus, motina. Ji
dabar kalba tyliai ir lyg paslaptinai.

-- Koks Barancevičius? -- klausiu aš.

-- Jis, sako, buvo mokytojas.

-- Tai ar jis dabar nemoko?

-- Ne, nemoko.

-- Tai kodėl jis nemoko?

-- Nežinau, -- sako motina. O kiek pagalvo-
jusi ir pakeitusi toną: -- Jis, sako, išimylėjo ir
paskui susirgo.

Barancevičius gyveno vieną vieną labai ma-
žoje pirkutėje. Žemės jis neturėjo, o ir ta pirku-
tė priklausė kaimui. Gyveno jis tuo, ką jam duoda-
vo kaimo gyventojai. Tačiau elgeta jis nebuvo.
Jo pirkutėje, labai švarioje ir tvarkingoje, buvo
smuikas ir klarnetas.

Kai pasibaigdavau maistas, pirkelės tarpdury
pasirodydavo Barancevičius. Aukštas, liesas, ilgu
juodu apsiaustu, žila barzda ir tokiais patplaukais,
siekiančiais pečius, grakščiai, vos pastebimai nusi-
lenkdavo. Ne žmonėms -- jų čia nebūdavo, o kaž-
kam kitam: saulėtai dienai, šviesiai, žaliai žė-
mei ar žydrum dangui -- kitam pasauliui, kurį,

atrodė, jis mato, jaučia ir girdi.

Atėjęs į pirką jis neidavo. Pirmiausia pasi-
girdavo smuikas ar klarnetas prieangy.

-- Barancevičius, -- sakydavo motina, už-
dėjusi delną ant ratelio rato ir jį sustabdydama: --
įleisk.

Atidarydavau pirkios duris, ir Barancevičius,
šypsodamasis ir kažką su kažkuo kalbėdamasis, įei-
davo į vidų. Sėstis ir prašomas niekad nesisėsda-
vo.

-- Mazurką, ponas Antanai, -- paprašydavo
motina.

Barancevičius derindavo stygas, paskui paner-
davo smuiką žiloje barzdoje ir pradėdavo groti.
Grodavo ilgai, vieną dalyką po kito, niekeno dau-
giau neprašomas -- motina, be mazurkos, polkos ir
valso, nieko daugiau ir nemokėdavo paprašyti. Kar-
tais grodavo, pritardamas balsu -- drauge ir dai-
nuodavo. Tada dažnai liesais ir dvasingumu spin-
dinčiais jo veidais riedėdavo ašaros. Jis, atrody-
davo, būdavo paskendęs kitame pasauly ir visiškai
nejausdavo aplinkos. Grodavo, kol motina pasaky-
davo.

-- Gana, ačiū, ponas Antanai.

-- Tada jis vėl sugrįžęs į tikrovę, įsidėdavo
smuiką į pailgą tamsiai žalios spalvos maišelį, o
tai, ką motina jam duodavo, į kitą ir išėdavo.

-- Jonai, pusryčių! -- šaukia, atbėgdama iš
pirkios, mano sesutė.

-- Ar jau gatavi?

-- Gatavi. Jau visi valgo. Mes tave šaukėm.
Kodėl neatėjai? Einam, -- traukia jį mane, paėmusi
už mažojo piršto.

-- Va, matai, smuikas, -- sakau aš.

Ji žiūri ir, atrodo, nesupranta, kodėl aš tai
sakau.

-- Barancevičiaus -- paaiškinu.

-- Jis jau mirė. Jį rado negyvą. Einam! Vis-
kas atšals, -- vėl tempia jį mane.

-- Palauk dar, -- sakau ir galvoju, nežino-
damas kur dėti smuiką. Man vis atrodo, kad mes
jį nuskriaudėme, kad jis mirdamas turėjo pasiim-
ti ir smuiką.

PHILADELPHIJOS BENDRUOMENĖS BALSUI 15 METŲ...

(Atkelta iš 3 psl.)

Vienos radijo programos yra komercinio pobūdžio, joms stengiamasi gauti kiek galint daugiau apmokamų skelbimų, programos pajamrinamos vietos žinio mis, polkomis bei lietuvių liaudies dainomis. Kitos radijo programos, kad ir būdamos privačios nemaža dėmesio skiria lietuviškiems reikalams. Ir čia, žinoma, skelbimai užima didelę programos dalį, bet kai tos programos būna vadovaujamos daugiau intelektualiskai išprususių asmenų, įvedamas kultūrinis skyrelis, pasisakoma bendruomeniniais reikalais ir duodama rūpestingiau atrinktos lietuviškos muzikos. Kai kurios radijo programos turi ir anglišką dalį, skirtą jau lietuviškai nebemokantiems ar silpnai bekalbantiems ir amerikiečiams supažindinti su lietuviška muzika, lietuvių kultūriniais laimėjimais bei politiniais rūpesčiais.

Okupuotai Lietuvai šiuo metu skiriamos trys programos: Vatikano lietuvių radijo valandėlė, įst. 1940.XI.27 perduoda į Lietuvą religines, politines ir kultūrines žinias; kasdien transliacijai skiriama po 15 minučių, o sekmdieniais pridamas dar pusvalandis; Amerikos Balsas lietuvišką politinę ir kultūrinę programą pradėjo transliuoti 1951.II.16. Kasdien žinios perduodamos į Lietuvą po 30 minučių ir už pusės valandos ta pati programa kartojama; Romos radijas Lietuvai skirtą programą transliuoja nuo 1952.V.4 kasdien po 20 minučių.

Philadelphia ilgą laiką yra buvusi viena iš didžiųjų ir reikšmingųjų lietuvių kolonijų. Lietuviai čia jau prieš aštuoniasdešimt metų ėmė burtis į lietuviškas organizacijas, kurti parapijas, leisti laikraščius, organizuoti chorų, teatrines grupes ir tvirtintis ekonomiškai. Jie buvo ištikimi savo tėvų žemei, gyveno jos rūpesčiais, džiaugėsi nepriklausomos Lietuvos laimėjimais. Jie dirbo lietuvybei nuoširdžiai, kiek tik įmanydami. Mes stebimės jų energija ir sugebėjimais, nors daugumas jų ir nebuvo ėję mokslų. Kaip jau minėta, philadelphiečiai neatsilikę ir su lietuviškomis radijo programomis. Jau 1931 m. tuoj, kai tik Chicagoje pradėjo veikti radijo programos, Philadelphia Civic operos solistas, Dainos choro vedėjas Petras Petrakis čia įsteigė pirmąją lietuviškąją radijo programą. Už poros metų, 1933 m. rugsėjo 7 d. baldų krautuvės savininkai Petronėlė ir Domininkas Antanaičiai įsteigė savo lietuviškąją programą, kurioje dalyvavo dainininkų, instrumentalistų ir paskaitininkų ar kalbėtojų. Be to, programą papildydavo ir ji pati (buvo pianistė, dainininkė), ir Domininkas An-

tanaitis, turėjęs gražų tenorą. Antanaičių radijo programa nustojo veikti 1951 m. pradžioje. Trečioji lietuvių radijo programa buvo vedama 1935-1937 m. kasdien Kazio Kisieliaus. Ketvirtoji programa įsteigta 1937 m. lapkričio 9 d. Antano Dziko. Pradžioje programa būdavo transliuojama šeštadieniais popusę valandos, o vėliau -- du kartus per savaitę (trečiadieniais ir šeštadieniais). 1954 m. mirus A. Dzikiui, radijo programą perėmė Stasys Petrakis ir tęsė ją Antano Dziko vardu iki 1962 m. liepos mėn.

Bendruomenės Balso programa, kurios penkiolikos metų sukaktis dabar minima ir gimė Antano Dziko radijo programoje. 1952 m. pabaigoje gautinai susiorganizavus Lietuvių Bendruomenės Philadelphiaje apylinkę, bendruomeninei idėjai skleisti imta rūpintis sava lietuviška radijo programa. Tam reikalui daugiausia skyrė laiko kun. Stasys Raila, Bendruomenės apylinkės kultūrinės komisijos vadovas. Kadangi iš pradžių neturėta pakankamai lėšų, nutarta atpirkti iš Antano Dziko programos 10 minučių ir pradėti darbą. A. Dzikas sutiko Bendruomenei perleisti 10 minučių už 15 dolerių, bet teileido duoti vieną apmokamą skelbimą -- Liberty Federal Savings and Loan Assoc. Kad ir sąlygos nebuvo palankios (naujieji ateiviai vos tebuvo pradėję kurtis), bet 1953 m. sausio 3 d. kun. Stasys Raila atidarė pirmąją bendruomeninę radijo programą ne tiktai Philadelphiaje bet ir visoje Amerikoje. Po to nuo 1953 m. sausio 10 d. iki kovo 28 d. radijo programėlei vadovavo Kostas Ostrauskas ir Jonas Puzinas. Dėl finansinių sunkumų, Bendruomenės valdyba buvo priversta trumpam nutraukti programą ir su sirasti naują radijo stotį, kur nebūtų suvaržymų apmokamų skelbimų atžvilgiu. Ir 1953 m. balandžio 11 d. pradėta pastovi Bendruomenės Balso programa WDAS radijo stotyje. Pusvalandžiams vesti sudarytas redaktorių kolektyvas iš Kosto Ostrausko (atsakingasis redaktorius, vedėjas), Adolfo Gaigalo, Jono Puzino, Antano Salio, Balio Raugo ir Vytauto Volerto. 1954 m. vasario 9 d. man teko pasitraukti iš redaktoriaus pareigų, nes pradėjau dirbti Lietuvių Enciklopedijoje, liepos mėn. pasitraukė ir K. Ostrauskas su A. Gaigalu, rugsėjo gale Baltimorėn išvyko ir V. Volertas. Programos vedėju paprašytas Balys Raugas. Apiręs kolektyvas papildytas naujais redaktoriais: Antanu Klimu, Antanu Šileika, Vytautu Muraškausku (Muraška), Jonu Skladaičiu. Po B. Raugo nuo 1956. IV.11 Bendruomenės Balso programai iki 1962 m. vadovavo Adolfas Gaigalas ir nuo 1963 m. iki dabar -- Henrikas Sa-

vickas. Nuo 1960 m. perėita į dabartinę radijo stotį WTEL; pradžioje programa yra buvusi pusės valandos, o nuo 1961 m. vasaros nusamdyta vi sa valanda. Į Bendruomenės Balso darbą buvo ir tebėra įsijungęs nemažas būrys pasiaukojusių redaktorių ir pranešėjų. Jų skaičius siekia net 36 asmenis. Nuo 1953 m. iki šiol Bendruomenės Balso redaktoriais ir pranešėjais yra buvę šie asmenys (abėcėlės eile): Regina Aleknaitė-Dantienė, Darvyda Aleknaitė-Norvaišienė, Rimma Buinytė-Mironienė, Daria Čepulytė-Drągūnienė, Algis Danta, Valerija Didelytė, Aušra Gai galaitė - Tautkuvienė, Adolfas Gaigalas, Algimantas Gečys, Dalia Jakienė, Juozas Janulaitis, Snieguolė Jurskytė, Virginija Karaliūtė-Majauskienė, Marija Kaulinytė, Leonora Kaulinytė-Baltakienė, Kazys Kazlauskas, Regina Kazlauskienė, Antanas Klimas, Bronius Majauskas, Putinas Mašalaitis, Gabrielius Mironas, Vytautas Muraška, Kostas Ostrauskas, Aniliora Pumpolytė - Mašalaitienė, Roma Puodžiūnaitė-Krušinskienė, Jonas Puzinas, Balys Raugas Marija Raugienė, Viltė Romanuskaitė-Puzinienė, Antanas Salys, Henrikas Savickas, Jonas Skladaičius, Antanas Šalčiūnas, Elena Šaulytė, Antanas Šileika, Zita Šklėrienė (Žilienė) ir Vytautas Volertas.

Be čia paminėtų, pasikaitomis, pranešimais talkininkavo: Juozas Ardys, Juozas Bubelis, Juozas Česonis, Kazys Čikotas, Juozas Gaila, Vincentas Gruzdys, Antanas Impolėnas, Zigmas Jankauskas, a.a. Alfonsas Jurskis, Juozas Kananavičius, Vincas Maciūnas, Genovaitė Maciūnienė, Virginija Mikėnienė, Danutė Muraškaitė, Irena Norkienė, Rimigailė Salytė, Marija Staneikienė, Jonas Stiklorius, Juozas Stro lia, Aleksas Vaškėlis ir kiti. Taigi, talka graži, pasigėrėtina.

Lėšas Bendruomenės Balsui išlaikyti sudaro pajamos iš skelbimų, parengimų ir aukos. Pradžioje, kol programa yra buvusi trisdešimtys minučių, dar buvo imama šiaip taip sudurti galus su galais iš skelbimų gautų pinigų ir kitokių pajamų. Tačiau 1961 m. vasarą perėjus į vienos valandos programą, be visuomenės paramos jau nebebuvo įma-

ALRK Vargonininkų ir Muzikų S-gos Chicago skyriaus nariai (iš kairės) Juozas Bertulis, Antanas Skridulis, Kostas Gaubis, Antanas Giedraitis ir Marija Mondeikaitė-Kutz talkininkavo Justui Kudirkai spalio 1 d. baigiant 40-ąjį atlaidų iškilmes N.P. Šv. Mergelės Marijos parapijos bažnyčioje. Justas Kudirka (prie vargonų) jau 41 metus vargoninkauja šioje bažnyčioje.

noma išsiversti. Todėl vietoj anksčiau buvusių radijo valandėlei remti būrelių, kuriuose daug dirbo Antanas Klimas, Kazys Čikotas, Andrius ir Sofija Romanuskai, Juozas Petronis ir kiti, buvo sudarytas Bendruomenės Balsu remti komitetas, kur daug darbo įdėjo Jonas Stiklorius, Juozas Ardys, Henrikas Savickas, Giedminas Dragūnas, Algis Jonys, Algimantas Gečys, Vytautas Volertas, Petras Didelis, Stasys Melnikas ir kiti. Nuolatinis Bendruomenės Balso rėmėjas skelbimu nuo pat pradžios iki šiol yra Lietuvių Bankas -- Liberty Federal Savings & Loan Assoc. Kitų ilgamečių rėmėjų tarpe matome: Palukyną (Bill's Place) Ortliebs, Walter Tarwin, Mykolą Bigenį, dr. Martin Wartell, Povilą Norkų, Kazimierą Roman-Romanuską, Martyną Trauną, Kazį ir Oną Valaičius, Algį Dantą, Vytautą Karalių, Dicką ir kitus. Didžiausią išlaidų poziciją sudaro mokestis stočiai. Ligi šiol už valandą teko mokėti 85 dolerius, o nuo Naujųjų Metų -- 105 dolerius. Pagal apytikrų apskaičiavimus 1953-1960 m. turėta apie 17.000 dolerių išlaidų, o 1961-1968 m. -- apie 36.000 dolerių. Iš viso radijo programai išlaikyti per penkiolika metų išleista apie 53.000 dolerių. Tai stambi suma, akivaizdžiai liudijanti apie Philadelphia lietuvių duosumą lietuviškajam reikalui.

Finansiniais Bendruomenės Balso reikalais rūpinosi ar juos tvarkė šie asmenys iš eilės: kun. Stasys Raila, Vladas Norkus, Vincentas Gruzdys, Vladas Bagdonavičius, Algis Danta, Lioreta Petrauskaitė ir ilgiausiai -- Henrikas Savickas bei Giedminas Dragūnas.

Keletas baigiamųjų pastabų. Atsiranda skeptikų, keliančių klausimą: ar gi rekalinga Bendruomenės Balso programa? Į šį klausimą tenka atsakyti tvirtu taip! Bendruomenės Balsas atlieka didelį darbą, jis puoselėja bendruomeninę mintį, ryškina Lietuvių Bendruomenės uždavinius, in formuoja Philadelphiaje ir apylinkių lietuvių apie jos darbus bei rūpesčius, stiprina ryšius tarp senosios ir naujosios išeivijos, skiepija vienybę ir solidarumą lietuvių tarpe, supažindina visuomenę su mūsų kultūriniais laimėjimais, duoda gražios lietuviškos muzikos, žinių iš vietos lietuvių gyvenimo ir t.t.

Ar verta tiek pinigų skirti Bendruomenės Balsui? Ar apsimoka? Tokį pat klausimą statė ir "Margučio" radijo programos kūrėjas muzikas Antanas Vanagaitis po dviejų mėnesių kasdien perduodamos programos, 1932 m. birželio 25 d. "Margutyje" jis rašė: "Chicago ir apylinkės lietuviai klausotės kas vakarą 10 valandą žinių, pranešimų, garsinimų, dainų, muzikos, pasikalbėjimų, vaidinimų, etc., etc.... Ma-

lonu pasiklausyti įvairių, bet kiek darbo ir pasišventimo! Margučio štabas ištisas dienas tam pašvenčia. Gal kas paklausite, ar apsimoka? Žinoma, kad ne. Visas lietuviškas darbas nuo Donelaičio, Daukanto, Valančiaus, Basanavičiaus, Kudirkos laikų nepasimokėjo ir neapsimokės. Tai yra pasišventimas!" Iš tikro, tai ir yra pasiaukojimas lietuvybei, lietuviškajam darbui, savo tėvų žemei.

Ar Bendruomenės Balso programa patenkinama? -- Ji yra tokia, kokią ją mes patys sugebame pasidaryti. Čia buvo duotas ilgas Bendruomenės Balso redaktorių, pranešėjų, talkininkų sąrašas. Šaunus būrys. Tačiau mūsų pajėgos dar nėra išsemtos: kiek nutolę nuo Bendruomenės Balso programos galėtų dar gražiai patalkininkauti, pagyventi ir pajavrinti radijo programą; turime ir naujų jėgų, kurios taip pat galėtų praturtinti Bendruomenės Balsą. Negalima visos naštos užkrauti vienam ar keliems žmonėms. Nuširdi talka -- sėkmės laidas! Kritika, jei su ja neinama talkon, niekone padės.

Nebenorėdamas varginti šios šventės dalyvių, tikiu, būsiu atspėjęs visų čia susirinkusiųjų, jausmus, kuriuos norčiau išreikšti keiliais žodžiais. Mes visi vertiname sunkų Bendruomenės Balso vedėjo ir jo artimųjų talkininkų darbą, mes iš visos širdies džiaugiamės Bendruomenės Balso laimėjimais, mes esame jiems labai dėkingi už pasiaukojimą lietuviškajam reikalui ir linkime tiek programos, tiek ir finansiniams vadovams ištvermės ir sėkmės tolimesniame darbe, o Philadelphia bei apylinkių lietuviams -- bent nedidelę auką prisidėti prie programos išlaikymo. Tieskamba dar ilgus metus Philadelphia Bendruomenės Balsas!

J. Puzino kalba, pasakyta 1968 m. lapkričio 9 d. minint Philadelphia Bendruomenės Balso radijo programos 15 metų sukaktį.

Uždarant "Žmogus ir jo pasaulis" parodą Montrealyje, lietuviai įspūdingai pasirodė Baltų dienoje su šokiais ir dainomis, palydint puikiu 18 asmenų liaudies instrumentų orkestrui, kuriam vadovauja gabus ir darbštus jo iniciatorius Zigmąs Lapinas.

Inž. Jurgio Šablauško nuotrauka

• Sofija Smetonienė, 85 metų amžiaus, prieš porą savaičių priepuolio ištikta buvo paguldyta Charity Hospital, kambarys 705, dabar jaučiasi geriau, bet dar tebėra pusiau suparaližuota.

• Cleveland State University stengiasi savo studentus supažindinti su tautinių grupių istorija, tam reikalui pakviečiant tautinius atstovus padaryti pranešimus apie jų įsikūrimą ir veiklą, apie parapijas, organizacijas ir t.t.

Prof. Victor Green, tai sričiai vadovaujantis, sako, ne amžinai čia tautinės grupės išliks, tad gerai būtų davinis apie jas palikti tokios įstaigos archyvuose.

Lapkr. 15 d. pranešimui padaryti apie Ohio ir Clevelando lietuvių buvo pakviestas K. S. Karpius. Didelėje klasėje dalyvavo ir keletas lietuvių studentų. Paklausimai daugiausia lietuvių įsikūrimo pradžią šiame krašte, jų veiklą ir pastangas iškovoti Lietuvai nepriklausomybę.

Šį universitetą lanko virš 30 jaunų lietuvių.

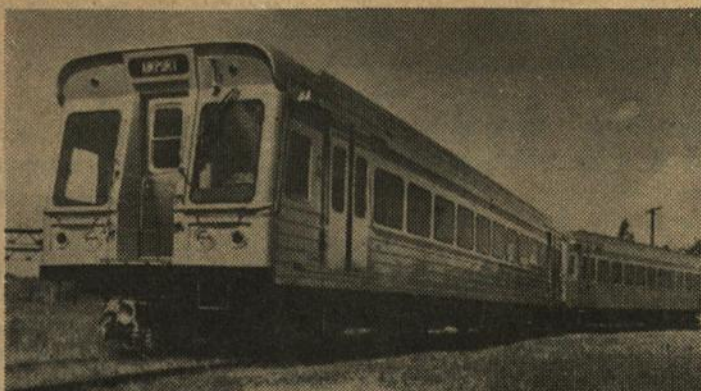
• Feliksas Eidimtas su šeima persikėlė gyventi į naują vietą: 18220 Landseer Rd., Cleveland, Ohio 44119.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

PARDUODAMAS NAMAS

CLARKWOOD ESTATES WARRENSVILLE HGTS. 3 miegamų namas, perskirtas rūšys; 2½ auto garažas. Dideli medžiai už sklypo. Parduoda savininkas. Kaina \$28,500. Tel. 292-5980 (113-116)

MODERNUS "AIRPORTER" SUSISIEKIMAS SU AERODROMU. Iki šiol pasiekimas Clevelando Hopkins tarptautinio aerodromo užimdavo daugiau laiko negu nuvykimas į reikalingą tolimą miestą. Lapkr. 15 d. pradėjo veikti Cleveland Transit System elektriniais traukiniais susisiekimas su aerodromu. Iš miesto centro nuveža per 20 minučių. Tai pirmutinis toks patogumas įvykdytas Clevelande, su pagalba gautų \$12,334,472 federalių ir milijonais miesto ir apskrities pinigų. Traukinys važiuoja 60 mylių į valandą greičiu ir bilieto kaina tik 35 centai. Tokio nepaprasto įrengimo atidaryme dalyvavo federaliai valdininkai, iš kelių miestų susisiekimų direktoriai gubernatoriaus Rhodes, burmistras Stokes ir JAV Transportacijos sekretorius Alan S. Boyd.

CINCINNATI

• Dr. Vytauto ir dr. Danutės Bieliauskų gražioje rezidencijoje įvyko Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Daytono židinio susirinkimas lapkričio mėn. 3 d. Svečias prelegentas, dr. Rimvydas Šilbajoris, Ohio State Universiteto profesorius įdomiai kalbėjo apie mirties ir meno simboliką Radausko ir Mackaus poezijoje, sukeldamas daug gyvų diskusijų. Susirinkimui pirmininkavo dr. Edmundas Drukteinis ir ilgametis židinio puoselėtojas, kun. dr. Titas Narbutas, sekretoriavo. Svečiai buvo daktarų Bieliauskų pavaišinti.

• Xavier Universitete spalio 27 d. susirinko Cincinnati lietuviai atšvęsti Kristaus Karaliaus šventę. Universiteto koplyčioje lietuviškai Mišias atnašavo Tėv. Gintautas Sabataitis, S. J. ir pasakė pamokslą. Cincinnati lietuvių bendruomenė turėjo savo mėnesinį susirinkimą Universiteto Centre ir apsvaistė sekančios Nepriklausomybės Dienos minėjimą. Pirmininkas Joe Maezer pravedė susirinkimą ir pristatė iš Lietuvos Vyčių gautą gražų atžymėjimą už jo veiklą Cincinnati lietuvių tarpe.

Skaityk ir platink
DIRVĄ

CHICAGO

KRAŽIU SKERDYNIU MINĖJIMAS

Šiais metais sueina 75 metai nuo svarbaus įvykio atgimstančios lietuvių tautos gyvenime -- Kražių skerdynių, kuriomis rusų valdžia užantspaudavo gan ilgai besitęsiantį lietuvių katalikų pasipriešinimą rusų administracijos sumanytam benediktinų vienuolių ir bažnyčios Kražiuose uždarymui. 1893 m. lapkričio 22 d. žandarai ir kazokai gubernatoriaus Klingenbergso įsakymu suruošė bažnyčios šventoriuje skerdynes, kurių garsas pasiekė visą civilizotą pasaulį. Šioms skerdynėms paminėti Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejus suruošė mažą parodėlę, kurioje yra išstatytos kelios knygelės, paveikslas - plakatas ir kt. vaizduojantieji šį istorinį įvykį. (k)

ATEITIES ATŽALYNAS VEIKLĄ TĖSIA

Po vasaros atostogų, Ateities Atžalynas vėl pradėjo savo veiklą. Įvykęs tėvų susirinkimas p. Kucharskių namuose, nustatė veiklos kelią, išneštas noras toliau tęsti mokinti vaikus tautinių šokių abejose grupėse: jaunųjų iki 14 metų ir aukštesnioji klasė iki 18 m. Šokiai vyksta kas

TORONTO

• Toronto Lietuvių kredito kooperatyvo Paramos jaunieji taupytojai lapkričio 9 d. Lietuvių Namuose buvo susirinkę paminėti kooperacijos dieną. Pirmininkas H. Stepaitis ta proga savo žodyje trumpai nusakė kas yra kooperacija ir davė tam tikrų sugestijų, kaip pasidaryti gerais taupytojais. Po to buvo parodytas iš kooperatinio gyvenimo filmas. Pabaigai sekė kuklios vaišės ir mažos, prisimintinos kooperacijos diena, dovanėlės.

• Varpo choro ir verslo sąjungos įvykęs balius Prisikėlimo parapijos salėje lapkričio 9 d. praėjo su dideliu pasisekimu. Meninę programą išpildė Varpas, kuris šalia dainų turėjo ir tautinius šokius.

• Prie Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos sudaryta nauja švietimo komisija į kurią įėjo L. Tamošauskas — pirm., J. Andrulis — vicepirm., A. Bušinskaitė ir V. Taseckas — sekretoriai, R. Kutkienė — išd. ir L. Senkevičienė — narė.

šeštadienį, nuo 2 val. Feldhouse Marquette Park, Kedzie ir Marquette Rd. kampas. Aukštesnioji grupė renkasi kas antradienį 5:30 p.p. toj pačioj salėj. Šokius mokina p. Gramontienė. Gaila, kad iš Ateities Atžalyno pasitraukė dėl rimtų priežasčių Frank ir Elenora Zapoliai.

Dabar ruošiamasi Kalėdų eglutės pasirodymui Industrijos ir Pramonės muziejuje, kur Ateities Atžalynas išpildys dvi programas.

Taip pat buvo apgailes tauta, kad muzikas Faustas Strolia irgi dėl įtempų darbų ir gyvenimo sąlygų nebegali dalyvauti Ateities Atžalyne. Jam pareikšta nuoširdi padėka. Susirinkę tėvai diskutavo ir kitus veiklos planus. (bb)

A. VALEIŠAITĖS STUDIJOS MOKINIŲ PASIRODYMAS

Vaikų laikraščeliui Egletei paremti, Putnamo Seselių rėmėjos lapkr. 10 d. Chicagoje Jaunimo Centre suruošė Aldonos Valeišaitės studijos išraiškos šokių pasirodymą.

Programoje dalyvavo: Danutė Bruškytė, Loreta Banytė, Nijolė Žemaitytė, Gailė Aleksaitė, Danutė Brusokaitė, Liusė Rimavičiūtė, Silvija Žemaitytė i Mirga Rimavičiūtė.

Su pasigrožėjimu sekėme darnų pasirodymą. Šokuose vyravo Danutė Bruškytė. Ji šoko solo beveik kiekviename šokyje. Iš šokėjų dar verta paminėti Loreta Banytę ir Nijolę Žemaitytę, kurios išsiskyrė savo pažangumu.

Muziką tvarkė P. Aleksas. Apšvietimą -- J. Butvilas. Nuotraukos -- Uosio Juodvalkio.

Nežiūrint, kad ši programa buvo taikyta jaunimui, salėje jų tesimatė labai skystai. Ir iš viso, užimtų kėdžių buvo daug mažiau negu tuščių. Labai gaila, kad tikėtai tiek tebuvo asmenų, kurie parodė susirūpinimą, kad jų vaikams redaguojamam laikraščiui suteiktus realios paramos.

Studijos vedėja p. Valeišaitė sustatydama programą, nepanorėjo duoti šokiams pavadinimų. Turėta galvoje, kad kiekvienas žiūrovas susikurtų patsai temą pagal matytą vaizdą, nes tai yra išraiškos pareiškimas, kur pinasi abstrakcija. Vienok, žiūrovams sklandžiau pintųsi mintys, jei būtų duota tam tema. Ypač kad salėje buvo taipgi ir jaunimo.

Klasikinis baletas yra muzikinė pantomima. Išraiškos gi šokis, -- i pantomimą turi įjungti taipgi ir sielos pergyvenimo išraišką, kuri yra perduodama visu kūnu. Todėl kiekviena šokėja turi pavaizduoti ne vien rankų ir kojų judesiais, bet taipgi įjungti ir specifinius paraiškumus kūno judesiuose. Šiuo atveju šokėjos davė kas jų gautomis žiniomis jau buvo pasiekta. Atlikta darniai.

Programai pasibaigus vedėjai p. Valeišaitėi buvo įteikta raudonų rožių puokštė. To ji tikrai buvo užsitarnavusi.

J. Brt.

Kariuomenės šventės minėjimui ruošti Detroito komitetas. Sėdi iš kairės: Mykolas Vitkus, plk. Jonas Šepetys, kpt. Jurgis Mitkus, Danutė Petronienė. Stovi: Juozas Talevičius, Leonas Petronis ir Vincas Tamošius.

DETROIT

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Savanoriai - kūrėjai, ramovėnai ir šauliai lapkričio 23-24 d. ruošia Nepriklausomos Lietuvos Ginkluotųjų jėgų atkūrimo minėjimą.

Lapkr. 23 d. per R. Valatkos radiją Vytautas Kaunelis skaitys 1916 m. mūsų laisvės žadintojų atsisaukimą, kuris labai tinka ir šiems laikams.

Lapkr. 24 d. per Lietuvos viškojo Balso radijo valandėlę bus perduotas K. Kodatienės montažas. Dalyvauja: Rūta Kaunelytė, Irena Juškaitė ir Robertas Selenis. Vadovauja Stefa Kaunelienė. Muzikinė dalis Stasio Garliausko.

10:30 val. šv. Antano bažnyčioje, dalyvaujant organizacijoms, pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Bus šventinama jūros šaulių "Švyturys" vėliava. Lietuvių namuose iškilmingoji dalis. Paskaitą skaitys pulk. J. Šepetys. Meninę programą praves Danutė Petronienė. Dalyvaus akordeonistai Rimas Kaspūtis, Robertas Arlauskas ir tautinių šokių grupė "Pašvaistė", vad. Rimgailės Zotovienės. Tautinių šokių prasmę ir grožį, apibūdins

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Vida Bliudžiūtė.

Po iškilmingosios dalies jūrų šaulių ruošiamas banketas.

VASARIO 16 GIMNAZIJAI PAREMTI VAKARAS

Lapkričio 23 d. 7 v.v. Lietuvių namuose Vasario 16 gimnazijai paremti ruošiamas subatvakaris. Programą išpildys Detroito ir Windsor moksleiviai. Bus linksmas nuotaika ir užkandžiai. (vt)

HELP WANTED MALE

MAINTENANCE. Man for metal melting shop. Extensive machine repair exper., is essential. Routine electrical repair exper. is desirable. Gas and arc welding exper. is essential. Current Dearborn location will move to new facility in Plymouth Twp. in Feb. 1969. Howmet Corp. Metal Products Div., 5320 Oakman Blvd., Dearborn, Mich. Call 313-581-7200. An Equal Opportunity Employer (114-120)

MEDICAL TECHNOLOGIST ASCP preserred positions open. Full and part-time. Experienced All shifts. Apply: Personnel Office, Ingham Medical Hospital, 401 W. Greenlawn, Lansing, Michigan. (114-121)

OPPORTUNITY

The Detroit office of Deluxe Check Printers, Inc., will hire several people this month. Applicants should be alert, dependable, and have an interest in learning bank check printing. No specific skills or specialized knowledge required; we require only interest and ambition. We will train, through classroom sessions and on-the-job courses, to the point where you can proceed confidently on your own chosen job.

Our employee benefits include:

- Profit sharing
 - Merit increases
 - Weekly salary plan
 - Educational program
 - Paid vacations
 - Blue Cross-Blue shield
 - Major medical insurance
 - Life insurance
 - Free checking account
 - Cafeteria
 - 9 paid holidays
- Monday thru Friday, 8:00 A. M. - 4:30 P. M., plus overtime. Plymouth-Telegraph area, on Capitol, just west of Dixie.

APPLY IN PERSON

**DELUXE
CHECK
PRINTERS, INC.**

24900 CAPITOL
Redford Township
Michigan

PETIKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DALYVAUJA:

CHICAGA. VIVA POESIA, rež. D. Lapinskas ir L. Bauskas, lapkričio 27 d., trečiadienį, 8 val. vakaro.
CLEVELANDAS. KETURI KELIAUNINKAI, rež. P. Maželis, lapkričio 28 d., ketvirtadienį, 1 val. po piet.
DETROITAS. PINIGĖLIAI, rež. Z. Arlauskaitė-Mikšienė, lapkričio 28 d., ketvirtadienį, 8 val. vakaro.
SAULPŲ SĄJUNGA. AUSROS SŪNŲS, rež. A. Brinka, lapkričio 29 d., penktadienį, 8 val. vakaro.
HAMILTONAS. MINDAUGO MIRTIS, rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė, lapkričio 30 d., šeštadienį, 8 val. vak.
LOS ANGELES. ŠVIESA, KURI UŽSIDĖGĖ, rež. D. Mackialienė, gruodžio 1 d., sekmadienį, 2 val. po piet.

PIRMAS JAV IR KANADOS TEATRO FESTIVALIS

1968 metais lapkričio mėn. 27, 28,
29, 30 d.d. ir gruodžio mėn. 1 d.

CHICAGOJE
JAUNIMO CENTRE
5620 South Claremont Avenue

BILIJETA I VAIDINIMUS po \$2.00 ir \$2.00, gaunami Marginiuose, 2511 W. 69th St., tel. PR 8-4585 arba pas mok. M. Peteraitienę, tel. LU 5-7933, prašome įsigyti iš anksto, nes visos eilės yra numeruotos. Bilietai į "oskarų" įteikimo banketą gruodžio 1 d., 8 v. v. \$7.50 vienam asmeniui gaunami, be aukščiau nurodytų vietų, dar pas V. Jasinevičių, tel. 778-4085 ir pas A. Kairį, tel. HE 6-5151. Stalai po 10 vietų. Garbės bilietai, su kuriais galima įteikti į visus vaidinimus nemokamai, nepardavinėjami — jie duodami dovanai kiekvienam, kuris paaukvoja Teatro Festivalio reikalams nemažiau \$25.00; kreiptis pas Z. Juškevičienę, tel. OL 2-8546. Aukas malonėkite adresuoti: LB Kultūros Fondas, 2955 W. 71st St., Chicago, Ill. 60629. Teatro Festivalį rengia JAV LB Kultūros Fondas.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• V. Šarka, mūsų bendradarbis Omahoje, atsiuntė 10 dol. padidinimui savo įnašų Vilties Draugijai. Dėkojame už paramą tautinei spaudai išsilaikyti.

• Julita Venckus, nesenai atvykusi iš Venecuelos, jau keletą kartų su moteriškų rūbų modeliavimu pasireiškė Didžiojo New Yorko spaudoje — Daily News. Šio sekmadienio lapkr. 10 d. spalvotoje laidoje vėl bu-

vo įdėtos dvi jos sumodeliuotos suknelės. Atrodo, kad ta gabi lietuvaitė kyla moteriškų rūbų modeliavime, reikėtų tik palinkėti sėkmės.

• Kostantui Norkui, Argentinos Lietuvių Balso redaktoriui, lapkričio 9 d. suėjo 75 metai amžiaus ir 50 metų laikrastininko darbo sukaktis.

• Santaros-šviesos Federacijos Bostono skyrius pir-

masis šių akademinų metų susirinkimas įvyko spalio 25 d. Jame buvo svarstyti ateinančių metų veiklos planai ir išrinkta nauja valdyba. Valdybą sudaro pirmininkas Romas Šležas, išdininkas Ramūnas Kondratas ir sekretorės Nijolė Žygienė ir Skirmantė Makaitytė. Pirmasis valdybos posėdis įvyko lapkričio 8 d. Skyrius numato 1969 metais surengti kelis kultūrinius vakarus, filmų festivalius ir vienkartinę radijo programėlę.

• Komp. K. V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operos klavyras jau pradėtas ruošti spaudai. Paruošimo darbas užtruks ilgesnį laiką. Nadas Rastenis yra padaręs labai puikų libreto vertimą į anglų kalbą.

• LB Jersey City apylinkė ruošia Naujųjų Metų sutikimą gruodžio 31 d., 9 val. vak. šv. Trejybės lietuvių parapijos salėje, Adams St. ir New York Ave. kampas, Newarke ir kviečia visus lietuvius šiame sutikime dalyvauti.

Chicagos tautininkai suruošė atsisveikinimą su netikėtai mirusiu ALTS-gos nariu Jonu Kazanausku, lapkričio 1 d. Lekavičiaus laidotuvių namuose. Pravedė ALTS-gos Chicagos skyriaus pirm. Petras Vėbra. Lietuvių moterų klubo vardu kalbėjo pirm. p. Kreichak. ALTS-gos Chicagos skyriaus vardu Mečys Valiukėnas. Lietuvių golfinkų vardu — inž. J. Baris, Panevežiečių — p. Beilešis, 8 val. vakaro Dariaus ir Girėno veteranų postas pagerbė savo buvusį pirmininką velionį Kazanauską. Šeštadienį velionio palaikai buvo atlydėti į šv. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo Marquette Parko bažnyčią, iš čia po gedulingų Mišių kun. Jonui Kuzinskui lydint, velionies karstas buvo perkeltas į šv. Kazimiero Lietuvių kapinių koplyčią, kur po maldų ALTS-gos valdybos pirm. Teodoras Blinstrubas išreiškė Sąjungos liūdesį netekus vieno iš vertingiausių narių ir gilią užuojautą velionies našlei bei šeimai, Apeigos baigtos Tautos Himnu. Nuotraukoje ALTS-gos vald. pirm. Teodoras Blinstrubas atsisveikina.

V.A. Račkausko nuotrauka

Pranešame draugams ir pažįstamiems, kad po trumpos ligos, 1968 m. lapkričio 12 dieną, 11 val. ryto mirė mūsų mylimas vyras, tėvas ir uošvis

A + A

JERONIMAS IGNATONIS
RASŲTOJAS IR VISUOMENININKAS

Gyveno 6642 So. Francisco Avenue, Chicago, Illinois.

Pasiliko dideliame nuliūdime žmona dr. Lilija, sūnus Algis su žmona Sandra, sūnus Arvydas, Lietuvoje du broliai ir sesuo su šeimomis, žmonos seserys: Natalija Lietuvoje, Valentina Chicagoje ir Antanina su šeima Vokietijoje, žmonos brolis su šeima Australijoje.

Kūnas buvo pašarvotas Mažeikos-Evens koplyčioje, 6845 S. Western Ave. Laidotuvės įvyko šeštadienį, lapkričio 16 d. Atlydėtas į šv. Kryžiaus parapijos bažnyčią, kurioje įvyko gedulingos pamaldos už velionies sielą. Po pamaldų nulydėtas į šv. Kazimiero kapines.

Nuliūdę: žmona, sūnūs, mairi ir kiti giminės.

JERONIMUI IGNATONIUI

mirus,

mielą kolegę Dr. L. IGNATONIENĘ

liūdesio valandoje

užjaučia

Pasaulio ir Amerikos Lietuvių
Gydytojų Sąjungos Valdyba

A. A.

VANDAI JANAVIČIENEI

mirus,

reiškiame širdingiausią užuojautą velionės sūnui KAZIUI su šeima ir visiems giminėms, bendrame mūsų visų liūdesyje

O. Milmantavičienė
ir
G. ir A. Diržiai

New York

A. A.

V. JANAVIČIENEI

mirus, sūnams KAZIUI ir STASIUI su šeimomis ir giminėms reiškiame nuoširdžią užuojautą

O. ir J. Raukčiai

Tragiškai žuvus

psl. SVAJŪNUI DABRILAI,

jo sesu'ci sesei ASTAI ir tėveliams gilią užuojautą reiškiame

Worcesterio "Nevėžio" Tuntas
Worcesterio "Neringos" Tuntas
Worcesterio Skautų Tėvų Komitetas

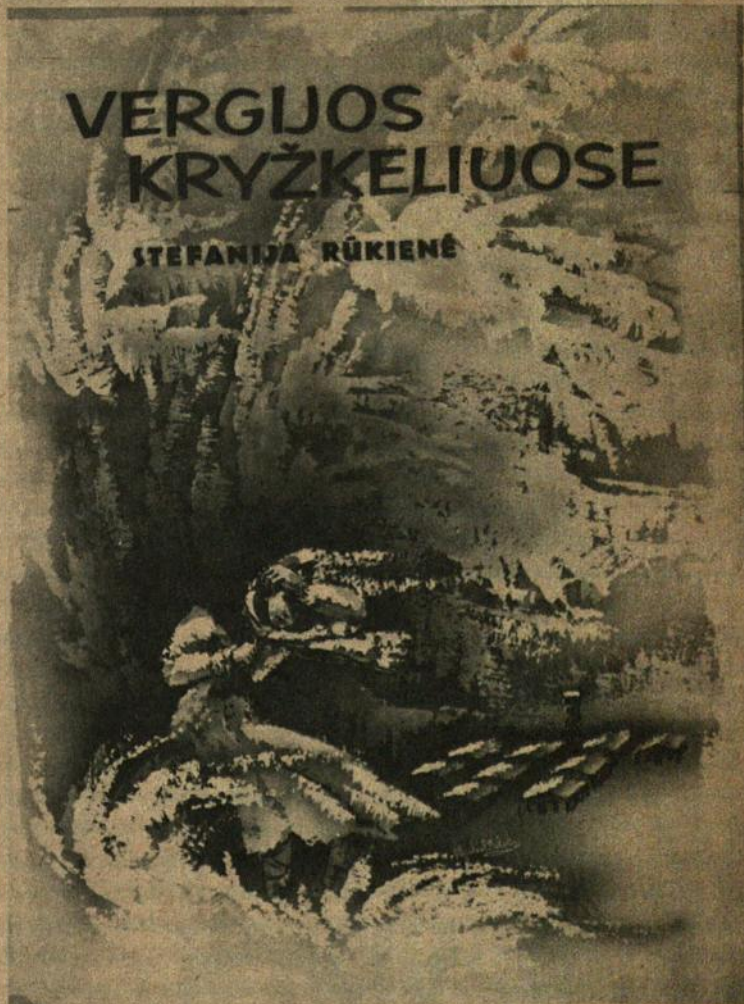
Buv. ilgamečiam švietimo Tarybos pirmininkui
A + A

JERONIMUI IGNATONIUI

mirus, jo žmoną dr. LILIJĄ, sūnus ALGĮ su žmona ir ARVYDĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi

JAV LB švietimo Taryba

JAU GAUNAMA DIRVOJE!

Knygos kaina 5 dol., kietais viršeliais 6 dol. Norintieji įsigyti ją kaip galint greičiau, prašomi užpildyti žemiau dedamą atkarpą ir su pinigais ar čekiu tuojau pat atsiųsti Dirvai.

Prenumeruokimės Stefanijos "Vergijos kryžkeliuose" sau perskaityti ir turėti, įsigykime ją dovanoti savo artimiesiems čia ir užsienyje. Skaudžiai išgyventa, vaizdžiu ir lengvu stiliumi parašyta Stefanijos Rūkienės knyga, be abejo, bus daugiausiai ir plačiausiai skaitoma. Ji bus geriausia ir kalėdinė dovana. Štai jos užsakymo pavyzdys:

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

196... m. d.

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:

..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.
 egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kaina 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kaina 3 dol.

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

..... (namo numeris ir gatvė)

..... (miestas ir valstybė, zip Nr.)